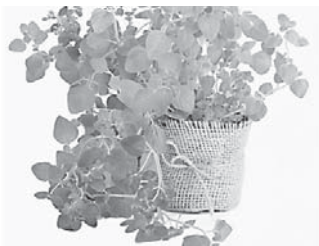

www.agravista.md CEL MAI COMPLET PORTAL AGRICOL DIN MOLDOVA

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Mirodenii la ghiveci –
o afacere inedită
în capitală**

3

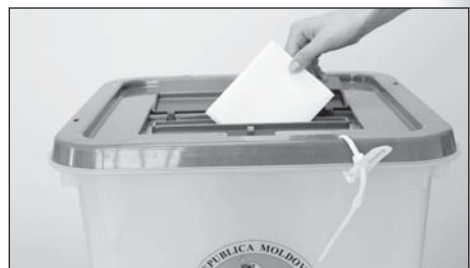
**Ziua Agriculturii
sărbătorită la Chișinău**

5

**Ion Ilieș: „Un cutremur
mare poate avea loc
oricând, acum sau peste
câțiva zeci de ani”**

7

**30 noiembrie –
Ziua alegerilor pentru
Parlamentul R. Moldova**

8

**Nu luați medicamente după
ureche, este periculos**

12

ACORDUL DE ASOCIERE CU UNIUNEA EUROPEANĂ ESTE POZITIV PENTRU AGRICULTURĂ

Centrul Analitic Independent Expert-Grup a prezentat în fața jurnaliștilor un studiu, în care a analizat rezultatele din sectorul agricol după două luni de implementare a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană (UE). Experții au ajuns la concluzia că deși a trecut prea puțin timp de la intrarea în vigoare a Acordului, putem vorbi despre rezultate palpabile, bune pentru sectorul agro-alimentar. Cu toate problemele existente încă în ce privește implementarea acestui Acord de Asociere, experții au reiterat unanim importanța acestuia pentru modernizarea și viitorul agriculturii moldovenești.

Directorul executiv al Centrului Expert-Grup, Adrian Lupușor a declarat jurnaliștilor că în baza anumitor calcule realizate, s-a estimat o creștere economică de circa 5-6 la sută în rezultatul implementării Acordului de asociere, fapt determinat în primul rând de creșterea exporturilor cu circa 11 la sută. „Analizând evoluția volumului tranzacțiilor de export atestăm o tendință crescătoare. În septembrie agenții economici erau într-o perioadă de analiză a noilor proceduri, însă în octombrie se observă în mod clar creșterea numărului tranzacțiilor de export și a numărului de companii care exportă”.

Potrivit experților, în perioada septembrie-octombrie 2014, în comparație cu perioada similară a anului trecut, a crescut exportul mai multor produse agricole în UE. Astfel, exportul de struguri de masă

crește de 5,8 ori, principalele piețe de desfacere fiind România, Polonia și Suedia. A crescut și numărul companiilor care exportă, de la 4 la 16. Exportul de vinuri la fel este în creștere, dinamica atestată fiind una pozitivă, chiar și în contextul restricțiilor impuse de Federația Rusă. Astfel, vorbind de aceeași perioadă a anului, în comparație cu 2013 exportul de vinuri a crescut cu 26 %, fiind îndreptat în țări ca Polonia, România, Cehia și Lituania. „Exportul de mere în perioada analizată la fel a fost impulsivat de noul regim comercial, un fenomen salutar în special ținând cont de politica protecționistă a țărilor europene față de acest produs. Astfel, în primele două luni de Acord au fost exportate în UE mai mult de 2.7 ori mere, în special în România și Bulgaria”, susține Lupușor. Exportul de prune la fel a înregistrat

un impuls important după intrarea în vigoare a Acordului de Asociere. În două luni s-a exportat cu 8.1 ori mai mult decât în perioada similară.

„În ce privește cerealele: grâu, orz și porumb, exporturile totale au crescut cu 77 %. Creșterea a fost determinată de exporturile mari de orz și porumb, în special în Bulgaria, România, Grecia. S-a început exportul unor produse noi, cum ar fi alcoolul etilic în țări precum Grecia, Germania, Cipru. Prin urmare primele rezultate ale acordului se simt și ele sunt pozitive. Însă pentru a beneficia din plin de prevederile lui, nu este suficient să fie eliminate doar barierele tarifare. Mai sunt bariere tehnice care depind de calitatea și competitivitatea produselor autohtone”, a precizat Lupușor.

Continuare în pagina 2

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară**

➔ 16

■ EDITORIAL

DE LUNI, DIN CARE PARTE
VA BATE VÂNTUL?

Arina ROȘCA

Stimați agricul-
tori, a mai rămas
foarte puțin timp
din spectacolul
electoral. Am as-
cultat promisiuni,
dezbateri, învinuiri.
Vor urma iarăși
patru ani de liniște.
Însă, până atunci,
urmează încă un
examen important,
cel de duminică. Noi

suntem cei care avem șansa să alegem cum vom trăi
mai departe. Rolul fiecăruia din noi este deosebit de
important. Politicienii, Comisia Electorală Centrală, so-
cietatea civilă ne îndeamnă să ne mobilizăm și să ieșim
să votăm.

Noi de asemenea susținem această inițiativă și
sperăm că veți ieși să votați. Nu vă spunem cu cine să
votați. Suntem apolitici, dar chiar dacă nu am fi, nu
avem dreptul moral să facem acest lucru. Avem încre-
dere în capacitățile voastre de analiză. Totuși, e cazul
să facem anumite precizări. Drumul pe care a pornit
țara noastră în ultimii ani constituie o evoluție fireas-
că a lucrurilor. Nu avem cum să ne întoarcem înapoi.
Toate încercările care se vor face în acest sens doar
vor tensiona situația din societate și vor întârzia pe
un anumit timp traseul început. Trecutul de aceea și
este trecut, pentru că el nu mai poate fi întors înapoi.
Cei care speculează cu trecutul, încearcă să manipule-
ze și să profite de acest termen. Nu au nici o șansă să
revină la trecut, doar se joacă cu sentimentele celor
nostalgici.

Încă o dată precizăm, noi nu vă spunem cu cine ar
fi bine să votați. Însă cugetați de câteva ori înainte de
aplica ștampila „votat”. Gândiți-vă la ce a fost, la ce
avem, la ce ne dorim să avem. Pentru noi, dar mai ales
pentru copiii noștri. Știm că vă este greu, că aveți mul-
te probleme cărora nu le mai vedeți sfârșitul, că sunteți
aproape de a lăsa mâinile în jos. Vă doriți să trăiți mai
bine odată și odată, după atâta perioadă de tranziție.
Dar, nu uitați, după multă ploaie numaidecât răsare
soarele. Din disperare, nu putem să ne lăsăm orbiți
de fantoma trecutului și să riscăm cu viitorul copiilor
noștri. Noi ne sacrificăm de-acum de ceva timp, haideți
să-i scutim pe ei de acest sacrificiu. Haideți să le ga-
rantăm un viitor mai sigur și mai bun, fără a face vreo
pauză în drumul nostru.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V

MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) 2 28 53

Drochia (252) 2 70 32

Edineț (246) 2 43 84

Fălești (259) 2 29 51

Glodeni (249) 2 40 69

Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57

Orhei (235) 2 49 55

Peresecina (235) 47 2 67

Râșcani (256) 2 45 84

Ungheni (236) 2 34 55

Cahul (299) 2 14 13

AGRO
media inform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 1409

Tiraj: 3500

ACORDUL DE ASOCIERE CU UNIUNEA EUROPEANĂ
ESTE POZITIV PENTRU
AGRICULTURĂSfârșit.
Început în pag. 1ACCES LA O PIAȚĂ
URIAȘĂ

Expertul Tatiana Savva
susține că pentru agricul-
tura noastră semnarea
Acordului de Asociere
aduce cel puțin trei pro-
vocări principale. „Noi nu
am exportat până acum
pe piața UE din cauza ta-
xelor vamale, barierelor
non-tarifare, dar și pentru
că piața noastră a produs
pentru Est, neavând marfă
potrivită pentru piața UE.
Semnarea Acordului de
asociere înseamnă faptul
că agricultorii vor economi-
si anual peste 11,2 mln de
euro din cauza eliminărilor
barierelor tarifare, bani pe
care ulterior îi vor putea
investi în dezvoltare. De
asemenea, avem acces pe
o piață de peste 500 mili-
oane consumatori, care au
o putere de cumpărare de
5 ori mai mare decât cea a
consumatorilor de pe pie-
țele tradiționale. Va trebui
să armonizăm legislația
privind măsurile sanitare
și fitosanitare, astfel încât
produsele să corespundă
cerințelor de pe piața UE.
Este prima dată când avem
oportunitatea să facem
asemenea reforme, având
un suport financiar consi-
derabil”. Potrivit ei, acordul
prevede că în anii 2015-
2017 Moldova va primi în
jur de 120 milioane euro
pentru modernizarea agri-
culturii. Pe lângă sprijin
financiar agricultorii au
posibilitatea să benefi-
cieze și de suport tehnic,
prin crearea centrelor de
consultanță, au acces la
centrele europene de infor-
mare etc., punându-se un
accent mare pe dezvoltarea
afacerilor mici și mijlocii în
agricultură.

Dumitru Budianschi,
alt autor al studiului con-
sideră că este nevoie de o
perioadă de 5-7 ani pentru
a ne ajusta la cerințele
pieței europene. „Țările Bal-
tice anume de acest timp
au avut nevoie ca să facă
ordine în sectorul agricol.
Este important să nu ne
plângem și să înțelegem
că creșterea unor legume
în grădină și vinderea
acestora la piață, nu este
genul de agricultură la care
trebuie să tindem. Pentru a

avea profit în acest sector
trebuie să trecem la o agri-
cultură sofisticată, adapta-
tă la consumatorii care pot
cumpăra aceste produse.
Sunt două mari piețe în
lume de acest fel: SUA și
UE. Cei care încearcă să ne
ducă în altă parte fie este
rea-voință, fie o gravă neîn-
țelegere”. Potrivit lui Budi-
anschi, deși avem mai mult
de 15 ani de când încercăm
să modernizăm agricul-
tura, succesele sunt mici. O
modalitate de a obține re-
zultate bune în agricultură
este asocierea, spune el, iar
UE susține acest proces.
„Dacă dorim să avem plus
valoare maximală dintr-un
hectar de teren arabil în
R. Moldova, raportat și la
numărul de populație, ast-
fel încât mai mulți oameni
să-și găsească de lucru în
agricultură, este clar că
trebuie să avem cultura
de asociere, astfel încât
să dăm șansa oricui care

negociat acordul cu UE
nimeni nu s-a așteptat că
va fi aplicată această armă
a embargoului. Este greu,
dar trebuie să facem față
situației”.

PENTRU A AVEA
SUCCES TREBUIE
MULTĂ MUNCĂ

Experții au vorbit des-
pre trei priorități majore
la care trebuie să tindem
în viitorul apropiat. Este
important să obținem
dreptul de a exporta pro-
duse de origine animalie-
ră, ceea ce e dificil acum
din cauza curenților la
capitolul implementării
standardelor și a infras-
tructurii calității. A doua
prioritate ar fi implemen-
tarea și asigurarea unui
sistem viabil în domeniul
de standardizare, metro-
logie și evaluarea confor-

„Producătorii trebuie să
înțeleagă că toate chel-
tuielile care le au pentru
implementarea standar-
delor nu sunt cheltuieli, ci
investiții, ce permit acce-
derea pe orice piață glo-
bală, nu doar europeană.
Eliminarea acestor bariere
tehnice, trebuie să fie pri-
oritatea tuturor, inclusiv
a Guvernului împreună cu
agenții economici”, a mai
spus Lupușor.

Cu toate probleme-
le existente încă în ce
privește implementarea
acestui Acord de asocia-
re cu UE, experții au
reiterat unanim impor-
tanța acestuia pentru
modernizarea și viitorul
agriculturii moldovenești.
Eliminarea barierelor
tarifare din calea expor-
turilor moldovenești spre
UE a avut o importanță
incontestabilă pentru
sporirea prezenței produ-
selor autohtone pe piața
comunitară și valorificarea
avantajelor competitive
ale Moldovei. Totuși, pen-
tru descătușarea definitivă
a exportatorilor moldoveni
și pentru valorificarea
completă a beneficiilor
acordate de Acordul de
Asociere cu UE, instituțiile
guvernamentale trebuie
să fie focusate pe un șir de
elemente distincte pentru
care este necesară o peri-

s-a născut la țară și vrea
să facă o afacere, să aibă
posibilitate să o înceapă,
să vadă perspectivele și să
înțeleagă exact rolul lui în
acest proces. Când a fost

mității. Cea de-a treia pri-
oritate este îmbunătățirea
sistemului de calitate
pentru creșterea competi-
tibilității produselor pe pie-
țele externe de desfacere.

oadă de timp tranzitorie
și asistență financiară din
partea UE și partenerii de
dezvoltare.

A. R.

MIRODENII LA GHIVECI – O AFACERE INEDITĂ ÎN CAPITALĂ

Știați că busuiocul, salvia, levănțica pot fi utilizate la prepararea bucatelor? Deși sunt plante cunoscute la noi, nu prea le folosim în calitate de mirodenii. Pe lângă acestea, mai sunt o mulțime de alte plante care pot îmbogăți gustul mâncării, însă nu prea profităm de ele. Sergiu Țurcanu, un tânăr din capitală, își dorește să contribuie la creșterea numărului de persoane care utilizează mirodenii proaspete în bucate și a inițiat o afacere în acest sens. El ne propune mirodenii la ghiveci. În sera lui găsim peste 20 de specii de plante aromatice, care pot fi utilizate la gătit. Busuioc, mangold, salvie, rozmarin, cimbrisor, melisă, maghiran, oregano, ceapă de tuns, căpșune – toate la ghiveci, le puteți avea în casele voastre, fie pentru a le utiliza în bucătărie, fie pentru a vă înfrumuseța locuința.

Sergiu Țurcanu este un tânăr din capitală care a inițiat o afacere inedită pentru țara noastră. El propune mirodenii proaspete din cele mai diverse, toate la ghiveci. Prin urmare puteți avea chiar acasă plantele cu care v-ați obișnuit vara: pătrunjel, leuștean, țelină, ardei iute – în stare proaspătă, pe parcursul întregului an. Pe lângă mirodeniile tradiționale, tânărul propune mirodenii mai puțin obișnuite pentru noi, utilizate însă pe larg în alte țări. Cine dintre voi utilizează busuiocul, levănțica sau salvia la gătit? Ele însă sunt plante folosite la prepararea bucatelor. De exemplu, busuiocul are un miros puternic, dulceag-înțepător, cu un gust ușor piperat și acrișor în același timp. Este considerat „regele mirodeniilor” și este prezent în bucătăria mediteraneană. Se combină perfect cu roșiile, se folosește la salate, paste, ouă, brânzeturi, orez, pește, fructe de mare, carne de pasăre, vânat, oaie, vită și porc, de dorit în stare proaspătă. Levănțica este un condiment delicat și rafinat, utilizat atât la mâncărurile dulci, cât și picante. Se potrivește de minune la deserturi, este folosită la salate și aperitive. Salvia este o plantă puternic aromată cu un miros delicat, ușor dulceag, vag piperat și cu un gust puțin amărui. Italienii consumă unt de salvie cu paste făinoase sau mămăligă. Nemții o pun în cârnați, carne tocată, francezii o folosesc la supele vegetale sau la carnea albă, balcanicii condimentează carnea de oaie și miel cu salvie.

PASIUNEA PENTRU GĂTIT I-A DAT IDEEA

Tânărul susține că ideea de a crește mirodenii la ghiveci i-a venit din pasiunea pentru gătit gustos și sănătos. „Atunci când ai la îndemână o mirodenie proaspătă e cu totul altceva decât una uscată. Avantajele sunt nu-

meroase. În primul rând sunt sigur de calitatea plantei pe care o cresc. O consum doar atât cât am nevoie. Cresc plante care nu pot fi găsite la noi, sau se găsesc cu greu, prin urmare nu mai am probleme să le caut”.

Sergiu a început afacerea acum doi ani și a avut o investiție inițială de 3000 de euro. În anul doi însă a investit din nou. „Ne este greu, pentru că încă încercăm să construim o afacere care într-o zi va aduce profit. Inițial lucrurile păreau mai simple, însă realitatea este alta. Este greu să dau niște cifre pentru că sunt în minus. Încerc să fac o afacere profitabilă, dar sunt conștient de faptul că este nevoie de timp”. În tot ce face este ajutat de familie, dar el se ocupă cel mai mult de producere, vânzare, marketing. Potrivit lui, pentru ca o asemenea afacere să aibă succes, este nevoie să înveți oamenii pentru ce au nevoie de mirodenii. La noi lumea cunoaște de pătrunjel, mărar, ceapă și cam se limitează aici.

Totuși Sergiu speră că lucrurile se pot schimba, mai ales tinerii sunt tentați să gătească gustos și sănătos. „Mirodeniile dau gust mâncării și au proprietăți medicinale, dacă sunt cultivate ecologic cum o facem noi, știi sigur că ajută sănătății tale. De fiecare dată încercăm să facem cunoscut opiniei publice care este beneficiul mirodeniilor. Plantele noastre pot fi considerate plante de consum, decorative, aromatice. Levănțica sau busuiocul arată frumos și le puteți lăsa să înflorească”.

Potrivit lui, oamenii care

vin de peste hotare se bucură când găsesc aici plante pe care le consumau acolo. El spune că în prezent sunt multe emisiuni culinare, lumea cunoaște unele lucruri, dar de aici și până la a cumpăra și găti din aceste plante, mai durează. Unii au experiențe negative cu creșterea plantelor și renunță ușor. Din experiența lui, Sergiu zice că dacă îți place bucătăria italiană și gătești niște paste sau o salată Caprese, unde se folosește busuioc proaspăt, nu ai să mai vrei niciodată să-l folosești pe cel uscat. Sau atunci când gătești carne și folosești rozmarin care se combină extraordinar de bine, ai să dorești să folosești această plantă pe care nu o să o găsești permanent. La ghiveci le poți avea la dispoziție tot timpul, rupi o cren-guță-două, îți dă aroma, e comod, e frumos, zice Sergiu.

În sera tânărului găsim peste 20 de feluri de plante, poate chiar 30. Sunt unele care au fost doar testate, altele sunt în permanență, unele sunt sezoniere. Vom aminti: busuiocul de mai multe tipuri, ceapa de tuns, salvie, oregano, cimbrisor, rozmarin, levănțică, melisa, mentă, maghiran, țelină, leuștean, pătrunjel, căpșună remontanță, ardei iute, salate de tot felul, spanac, muștar, rucola, mangoldul verde și roșu, măcrișul, tarhonul francez și siberian, isopul, coriandru.

Din plantele neobișnuite care au fost încercate amintim de hasmațuchi și mătăciune. Despre mătăciune, Sergiu ne zice că este unica cultură care în denumire latinească are numele țării noastre: dragocephalum moldavicum, sau mentă moldovenească și are o aromă de

lămâie. Planta e originară din Siberia, dar crește și în arealul nostru. Ruta este o plantă interesantă și periculoasă în același timp, mai ales pentru femeile gravide. De fapt, toate plantele aromatice au și contraindicații. Pentru creșterea acestora tânărul utilizează îngrășăminte ecologice organice.

PLANTELE AROMATICE NU SUNT PRETENȚIOASE

Plantele crescute de Sergiu pot fi cumpărate într-un magazin pe care îl are în oraș, dar și pe internet. Mai există un magazin alimentar care a preluat de la el produse și sunt cel puțin încă două puncte interesate să ia astfel de marfă. Magazinele mari, la fel s-au arătat deschise pentru colaborare, dar este nevoie de timp pentru a testa piața, zice tânărul, toate trebuie să se facă la timpul potrivit.

Prețul plantelor este format din considerentul de cât timp are nevoie pentru a crește. În perioada rece a anului, când este nevoie de căldură și lumină, costurile cresc și mai mult. Oricum se încearcă să se păstreze un singur preț pentru ca să fie obișnuit consumatorul, chiar dacă aceasta înseamnă că iarna planta poate să se vândă sub prețul ei de cost, fără profit. Produsele sunt împărțite după patru categorii de prețuri, cuprinse între 9 și 38 de lei. „Încercăm să oferim un produs accesibil, oricum lumea își dorește să fie prețurile mai joase, iar plantele să arate mai bine”.

După ce ați cumpărat planta, este bine să o transplantați într-un vas mai mare sau în unul mai bun. De exemplu, rozmarinul, cimbrisorul, salvia – sunt plante iubitoare de lumină și căldură, au nevoie de drenaj și aerisire bună, pentru că riscă să le putrezească rădăcina. Dacă le veți muta într-un ghiveci de lut care respiră, o să se simtă mult mai bine. „Omul ia planta de la noi și o dezvoltă mai departe. Le oferim toată informația de care au nevoie. Încercăm să-i învățăm pe oameni să crească plantele, doar așa o să rămână mulțumiți și o să mai cumpere. De exemplu, le spun că rozmarinul nu trebuie udat prea mult, se îngrijeste ca și cactusul. Se întâmplă că omul nu ascultă, a udat prea tare planta, ea a murit și atunci trebuie să explice din ce cauză”.

Potrivit tânărului, oda-

tă ajunsese în casele noastre plantele aromatice se întrețin la fel ca cele obișnuite, de ghiveci. Sunt două caracteristici de bază ca plantele aromatice să crească în voie. Este necesară maxim lumină și căldură. A doua condiție: să o consumați, atunci ea o să crească mai bine.

Sergiu susține că multe din plantele sale nu se reînnoiesc foarte des. Prin urmare, consumatorii nu pot fi permanenți. Odată ce ați cumpărat căpșună în ghiveci o puteți păstra ani de zile și înmulți, dacă o îngrijiți corect. Dacă luați un rozmarin, vă puteți bucura și 10 ani de aceeași plantă. „E un dezavantaj într-un fel pentru afacere. Sunt însă plantele anuale care trebuie reînnoite primăvara și toamna și atunci consumatorii revin la noi. Este important ca lumea să profite cât mai mult de beneficiile acestor plante, indiferent de unde le cumpără, pentru că e gustos și sănătos. Îi îndemn pe toți să le crească singuri și să le consume”.

REDESCOPERIȚI MIRODENIILE

Tânărul a vizitat Asia și a locuit acolo o perioadă, prin urmare este cunoscut cu mirodeniile. Pe lângă această afacere, are mai multe activități, iat gătitul este o pasiune pe care o practică cu plăcere. Are o pagină culinară unde oricine poate pune rețete și editează împreună cu alți pasionați de gătit o revistă culinară. Îi plac toate mirodeniile, unele mai mult, altele le preferă mai puțin. Totuși sunt plante care nu plac la toată lumea, susține el. De exemplu, cam 20 % din oameni nu agreează aroma de busuioc. În cazul coriandrului fiecare a două persoană nu-l place. „Sunt plante, în cazul lor chiar trebuie să îți placă să gătești, să încerci, să găsești combinația perfectă. Bucătarii înțeleg ce vreau să spun”.

Tânărul pune la dispoziția consumatorilor și mirodenii uscate pe care nu le poate crește în ghiveci. S-a adaptat oarecum necesităților de pe piață și mai vinde semințe, flori decorative, brazi în ghiveci etc.

În ce privește agricultura moldovenească Sergiu Țurcanu consideră că aceasta are toate șansele să se dezvolte și există potențial suficient. Potrivit lui, oportunități sunt multe trebuie doar să le dezvoltăm. „E bine că există programe pentru plantarea viilor și livezilor. O altă direcție ar fi dezvoltarea serelor. Ne plângem că ne aduc roși din Turcia, de ce să nu le creștem noi? Ca forță de muncă putem să producem mai ieftin ca în altă parte. Am putea să producem ecologic și văd un potențial enorm aici. Produsele gustoase și ecologic curate, vor avea permanent piață de desfacere”. Afaceristul consideră că agricultorii nu procedează chiar bine atunci când se conving că într-un anumit an a avut succes o cultură oarecare, apoi în anul următor toți cultivă acel produs. „Sugestia mea este să își găsească toți câte o cultură și să o încerce să o dezvolte, încet, dar sigur”.

De asemenea, Sergiu ne îndeamnă pe toți să redescoperim mirodeniile. „La oraș le puteți crește în ghiveci. La țară, lângă casă puteți crea o grădina aromată. Încercați cele mai diverse plante, nici nu știți cum descoperiți ceva care vă este pe gust și nu veți mai putea renunța”.

A. R.

În această perioadă a anului, piața fructelor și legumelor are specificul său și se manifestă prin: (i) loturi mari de produse importate; (ii) de pe rafturile comercianților dispar treptat legumele din câmp deschis cum ar fi roșiile, ardeii, castraveții, cât și verdețurile; (iii) deoarece lucrările în câmp se apropie de final, producătorii devin mai activi pe piețele angro expunându-și în vânzare produsele proprii crescute; cererea față de fructe și legume este mai moderată.

Roșii și castraveți

În luna noiembrie, comercializarea roșiilor și castraveților este caracterizată de o pasivitate, dar și minimalizare a loturilor de producție pe piețele angro, în special cu referință la producția autohtonă. Intermedieriarii nu ratează șansa de a suplini nișa goală cu produse de import, însă ei se ciocnesc de problema cererii nesemnificative din partea consumatorilor, mai ales la roșiile și castraveții de import.

În luna noiembrie, producția de roșii și castraveți expusă pe piețele angro din țară a fost preponderent de import (Turcia, România, Ucraina). La roșii situația este puțin diferită, pe piață au mai fost prezenți o anumită perioadă producătorii medii, care au asigurat un anumit segment de piață cu producție autohtonă proaspătă crescută în spații protejate.

Castraveții și roșiile au fost comercializate constant pe toate piețele angro monitorizate de AGROinform, excepție fiind piața din Edineț, unde la aceste produse au avut loc vânzări doar cu amănuntul. Comparativ cu începutul lunii octombrie, prețul mediu la castraveți a înregistrat o creștere mare, de la 8 la 25 lei/kg, iar la roșii în această perioadă a crescut de la 13 la 24 lei/kg.

Pe piețele regionale angro din Ucraina (Lvov și Copani) prețurile la castraveți înregistrează aproape același nivel, pe când pe piața din Constanța (România) a fost de două ori mai mic (7-12 lei/kg). O situație similară se identifică și la roșiile cultivate în spații protejate, la care în această perioadă, fluctuația prețurilor angro este nesemnificativă, înregistrând un nivel mai scăzut comparativ cu piețele locale - între 10 și 12 lei/kg.

În următoarea perioadă, prețurile la aceste produse vor crește lent, iar în ajun de sărbători vor înregistra nivelul cel mai înalt, datorită cererii mari specific acestei perioade.

MONITORIZAREA PIEȚEI ANGRO DE LEGUME DIN MOLDOVA în luna noiembrie, 2014

Ardei dulci și vânată

Cantitățile de ardei dulce și vânată comercializate în luna noiembrie pe piețele monitorizate au înregistrat o scădere semnificativă comparativ cu luna precedentă. În prima decadă a lunii noiembrie, s-au comercializat ultimele loturi de aceste produse de origine autohtonă, iar cele de import au ocupat deja locul bine meritat atât pe piețele angro cât și cele fizice.

Din cauza minimalizării cantităților de producție autohtonă, prețurile au înregistrat majorări considerabile față de luna octombrie, curent. Producția este preponderent importată din România, Ucraina, Turcia și este de calitate înaltă, ambalată conform cerințelor. Prețul minim la ardeiul dulce înregistrat pe piețele angro din Moldova, în luna noiembrie, a fost de 8,00 lei/kg (producție autohtonă) și cel maxim de 42,00 lei/kg (producție de import). Deoarece calitatea și aspectul exterior al produselor de import sunt net superioare celei autohtone, respectiv observăm un decalaj mare al prețurilor la acest produs.

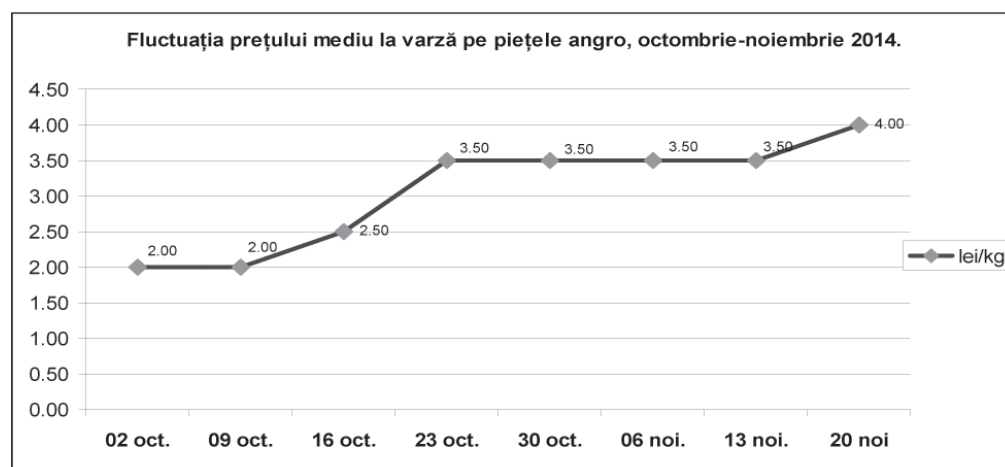
Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, prețurile la ardeiul dulce sunt într-o ușoară scădere (-3,8%).

Vinetele înregistrează și ele o descreștere sporită a loturilor expuse în vânzare, datorită minimalizării stocurilor la producătorii locali, în schimb prețurile au mers în sus ajungând la data de 20 noiembrie maxima de 28 lei/kg. Totuși, comparativ cu perioada similară a anului precedent, se înregistrează o descreștere a prețului mediu (-28%). Din lipsa unor condiții de depozitare adecvate, vinetele și ardeii nu pot fi păstrate o perioadă mai lungă, deaceia loturile autohtone în această perioadă a anului încet dispar de pe piețe, iar locul lor este ocupat de produsele de import la care prețul se stabilește la o anumită cotă și rămâne neschimbat aproape pe întreaga perioadă din afara sezonului. Perioadă menționată se caracterizează prin activizarea comercianților care se ocupă de importul acestor produse, cererea fiind mică, dar constantă.

Varză

Un fenomen interesant în această perioadă a putut fi urmărit pe segmentul verzei.

Comparativ cu începutul lunii octombrie varza s-a scumpit de două ori. Comercianții explică acest fapt prin descreșterea loturilor comparativ cu perioada precedentă, dar și cererea tot mai mare la varză, datorită sezonului de producere a murăturilor. Uneori, în piață se formează chiar un deficit de acest produs și comercianții profită din plin pentru a obține un preț mai mare, dar și pentru a vinde produsele de calitate mai joasă.

Conform producătorilor, în anul curent, cele mai mari cantități de varză au fost cultivate în zonele de nord și centru ale țării. Cel mai mic preț a fost înregistrat pe piața din Edineț, unde la începutul perioadei de referință, era în jur de 2,5 lei/kg, iar cel mai mare preț (5,00 lei/kg) a fost înregistrat pe piața din Ungheni.

Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2013 prețurile s-au dublat, variind între 1,5 și 2 lei/kg pe toată perioada lunii noiembrie. Pe piețele angro sunt expuse în vânzare și alte categorii de varză, cum ar fi conopida, varza chinezească, broccoli, dar cantitățile sunt cu mult mai modeste decât la varza albă. Cert este faptul că consumatorii locali preferă varza tradițională, de aceea conjunctura de piață la aceste categorii de produse este alta (restaurante, supermarketuri, etc). Se vând produse autohtone, dar și de import (Ucraina, România, Turcia). Prețul mediu la conopidă a fost în jur de 10-15 lei/kg, varza de pechin - 8 lei/kg, iar broccoli se vindea cu 25-35 lei/kg. În perioada următoare prețurile vor rămâne aproape la același nivel, înregistrând totuși o creștere lentă nesemnificativă.

Cartofi

În această perioadă, piața cartofului înregistrează o situație diferită de alți ani.

În luna noiembrie, pe piețele angro din țară a fost înregistrat cel mai mic nivel al prețului mediu din ultimii 5 ani (1,5 lei/kg). În același timp, decalajul de prețuri înregistrate pe diverse piețe monitorizate de AGROinform este mai pronunțat decât în alți ani. Pe piețele angro din nordul țării (Edineț, Bălți) cartoful s-a comercializat la un preț de două ori mai mic (1,5 lei/kg) față de piața din Cahul, Ungheni, chiar și Chisinau (4,00 lei/kg). Se vând preponderent cartofi de origine autohtonă, crescuți în raioanele de nord ale țării (Briceni, Edineț, Drochia, Ocnița). Pe piețele regionale situația este similară. La piețele din Ucraina (Lvov și Copaci), în luna noiembrie, cartofii s-au comercializat cu un preț cuprins între

1,8-2 lei/kg, iar la piața Bronishe din Polonia, nivelul prețurilor a fost similar cu cel din Moldova. Experții afirmă că embargoul impus de Rusia joacă un rol foarte important în anul curent la formarea prețurilor.

Ceapă

Pe piețele angro din țară prețul la ceapă înregistrează un nivel mediu cuprins între 3 și 3,5 lei pentru un kg, mai puțin cu circa 15 la sută față de perioada similară a anului trecut, când ceapa galbenă se vindea cu 3,8 lei/kg.

Față de luna octombrie prețul a rămas aproape la același nivel, excepție fiind doar piața din Ungheni, unde prețul a crescut cu 25 la sută. Loturile de produse expuse în comercializare sunt destul de mari, dar și cererea este pe măsură. Pe piață predomină producția autohtonă.

Rădăcinoase

În luna curentă, morcovul și sfecla roșie au fost expuse spre comercializare în loturi mari pe toate piețele monitorizate de AGROinform. Cantitățile au fost suficiente pentru a satisface cerințele consumatorului. În a doua decadă a lunii, cantitățile s-au majorat datorită apariției loturilor de import, care au constituit aproximativ 15 - 20 la sută din producția totală. În perioada de referință producătorii locali și-au activizat și ei comercializarea.

Prețul la morcov și sfecla de masă au fost aproape constante, cel mai mic preț a înregistrat valoarea de 2,5 lei/kg, iar cel mai mare 5 lei/kg. Ca și la cartofi, pe piețele din nordul țării rădăcinoasele înregistrează prețuri mai joase cu 20-30 la sută decât pe alte piețe datorită faptului, că în raioanele din nordul țării, tradițional aceste produse se cultivă pe suprafețe mari.

Pentru următoarea perioadă se preconizează o creștere lentă a ofertei de import. Prețul mediu va rămâne la nivelul ultimei perioade a lunii curente. Producătorii autohtoni încă o perioadă lungă se vor menține pe piețele locale. În ajunul sărbătorilor de iarnă e posibilă o creștere a prețului mediu cu aproximativ 1,00 - 2,00 lei/kg.

Maria CERVATIUC,
specialist marketing

FLUCTUAȚIA PREȚURILOR LA ROȘII ȘI CASTRAVEȚI

Piețe angro	Preț mediu angro, lei/kg							
	Castraveți				Roșii			
	octombrie 2014	noiembrie 2014	Abatere, %		octombrie 2014	noiembrie 2014	Abatere, %	
			noi./oct 2014	noi. 2014/ noi.2013			noi./oct 2014	noi. 2014/ noi.2013
Chișinău	13.60	22.00	61.76	3.52	14.50	15.00	3.45	(-15.73)
Edineț	16.00	21.00	31.25	n/a	14.00	18.00	28.57	(-16.60)
Ungheni	15.80	24.60	55.70	(-4.00)	13.60	22.50	65.44	15.38
Bălți	15.00	22.60	50.67	12.00	15.00	20.30	35.33	9.72
Cahul	13.00	22.50	73.08	n/a	11.00	14.30	30.00	19.16

*n/a nu există valori

În cea de-a patra duminică din luna noiembrie lucrătorii din agricultură și-au sărbătorit ziua lor profesională. Autoritățile au organizat la Palatul Național „Nicolae Sulac” o festivitate și un concert pentru agricultori. La evenimentul dedicat acestei sărbători au fost prezenți miniștri, deputați în Parlament și reprezentanți ai corpului diplomatic acreditați în R. Moldova. A fost un an greu pentru agricultură, au recunoscut oficialii, dar în pofida tuturor greutăților a fost un an cu rezultate bune, iar prognoza creșterii pentru sectorul agricol în acest an este de 5%.

ZIUA AGRICULTORULUI SĂRBĂTORITĂ LA CHIȘINĂU

Premierul Iurie Leancă le-a adresat agricultorilor un mesaj de felicitare. „Astăzi, țin să vă mulțumesc că, în pofida tuturor greutăților cu care s-a confruntat sectorul, anul 2014 se încheie cu rezultate pozitive. Iar noi ne angajăm să vă sprijinim în continuare, în numele unui succes comun. Vom face asta, pentru că agricultura a fost și este ramura cea mai importantă a economiei naționale”, a declarat premierul. Potrivit lui, anul 2014 a fost unul fără precedent de complicat. În afară de sancțiunile impuse de Rusia, a fost și conflictul din Ucraina care a perturbat comerțul exterior al R. Moldova și ne-a făcut să ajustăm prioritățile, a subliniat Leancă. Din cauza acestui conflict au avut de suferit fermierii pentru care Guvernul, din mijloace neplanificate, a găsit soluții de

susținere. Au fost alocate resurse financiare suplimentare, în sumă de 160 de milioane de lei, pentru compensarea pierderilor suferite de agricultori, susține premierul Iurie Leancă.

Premierul a menționat că munca agricultorilor este înalt apreciată de Guvern. „Dovadă și faptul că, la inițiativa Executivului, agricultura și dezvoltarea rurală au fost declarate domenii strategice pentru dezvoltarea țării noastre și au fost incluse în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”. Ne-am propus, astfel, să consolidăm economia locală și cea a comunităților din mediul rural”, a spus șeful Cabinetului de miniștri.

Șeful Executivului a mulțumit celor care nu s-au lăsat intimidați și nu au renunțat să facă agricultură, dar au încercat să găsească noi

piețe de desfacere și astfel au demonstrat - în acest an plin de evenimente cruciale pentru țară și pentru viitorul ei european - că, într-adevăr, ceea ce nu ne distruge, ne face mai puternici. De asemenea, Premierul a subliniat că Guvernul va sprijini dezvoltarea afacerilor în agricultură, prin diverse programe de instruire și acces la finanțare în condiții bune, dar și va investi în educația vocațională și cercetare, care sunt esențiale pentru dezvoltarea agriculturii și ajustarea ei la standarde moderne. Acțiunile Guvernului în domeniu sunt îndreptate spre ajustarea sectorului agroindustrial al țării la cerințele și standardele UE pentru a asigura integrarea economică a Moldovei în comunitatea europeană. „Acesta este obiectivul nostru de viitor - un sector agricol

competitiv, restructurat și modernizat, care să le aducă oamenilor din satele Moldovei condiții de viață și de muncă mai bune”, a declarat Prim-ministrul.

2014 – AN COMPLICAT, DAR BUN PENTRU AGRICULTURĂ

Ministrul agriculturii și industriei alimentare, Vasile Bumacov, a subliniat că anul 2014 a fost unul complicat pentru Republica Moldova, răvășit de embargouri, dar totodată a fost și un an cu rezultate bune. Potrivit oficialului, a fost un an bogat al recoltei de grâu, de sfeclă și floarea soarelui. Prognoza creșterii sectorului agricol pentru acest an este de 5%. „Satisfacția împlinirii am avut-o de la recoltele de cereale, de floarea soarelui, de sfeclă de zahăr, dar și de fructe și struguri. Pentru prima dată, după mai mulți ani de rezultate modeste, am reușit să atingem un indice performant de circa 3 mln de tone de cereale, 550 mii de tone de semințe oleaginoase și aproape un milion de tone de sfeclă”.

Potrivit ministrului, media anilor trecuți la volumul producției a fost depășită de pomicultori și viticultori. Bumacov susține că datorită transpunerii în fapt a Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol, mai multe întreprinderi de ramură au fost modernizate, astfel fiind sporită considerabil ponderea vinurilor de calitate înaltă exportate peste hotarele țării. Un succes aparte se înregistrează în sectorul zootehnic. „În comparație cu media de 5 ani, producția de carne în masă vie a crescut cu 128 mii de tone. Acest indice de performanță se datorează dezvoltării ramurilor de creștere a porcinelor și a păsărilor, care și-au majorat producția cu 160 și, respectiv 120 la sută”, susține ministrul.

Vasile Bumacov a mulțumit agricultorilor care au avut curajul să investească în sectorul agroindustrial, investițiile cifrându-se la peste 6 miliarde de lei. „Am făcut tot ce am putut pentru a merge pe calea europeană. Trebuie să mergem înainte, deoarece doar așa vom avea acces la finanțe, acces la piața de jumătate de milion de consumatori, acces la tehnologii”, consideră minis-

trul. Potrivit lui, asocierea la Uniunea Europeană impune o viziune și o abordare nouă a proceselor de revigorare a ramurilor agricole. „Experiența acumulată de noi pe parcursul anilor și suportul Uniunii Europene ne vor ajuta să trecem mai ușor peste greutățile inerente perioadei de tranziție, de acomodare la rigorile europene”.

Pentru depășirea greutăților financiare, fondarea unei infrastructuri mai consistente de procesare a produselor agricole, Ministerul Agriculturii își va direcționa activitatea spre atragerea investitorilor străini, spre crearea de întreprinderi mixte și dezvoltarea parteneriatului public-privat. Problemele de finanțare a agriculturii vor fi abordate la Summitul miniștrilor Agriculturii din țările Parteneriatului Estic și Uniunea Europeană, care va avea loc în premieră la Chișinău, la începutul anului viitor, susține Bumacov.

Sectorul agroindustrial al Republicii Moldova contribuie în mod substanțial la creșterea economică a țării. În activitățile agricole sunt antrenate peste 27% din populația Moldovei.

A.R.

FORUMUL FEMEILOR LIDERE DIN COMUNITĂȚILE RURALE

Cea de-a patra ediție a Forumului Femeilor Lidere din Comunitățile Rurale va avea loc în zilele de 11-12 decembrie, la Chișinău. Evenimentul își propune să întrunească circa 150 participante, lidere din diferite domenii: cultură, învățământ, economie, politică, organizații non-guvernamentale, administrație publică locală și centrală, organizații internaționale, mass-media naționale și locale. Ediția din acest an a Forumului Femeilor Lidere din Comunitățile Rurale va avea loc în incinta Palatului Republicii.

Forumul Femeilor Lidere din Comunitățile Rurale 2014 își propune să contribuie la solidarizarea femeilor în cultivarea am-

bițiilor de a se implica în viața societății. Participanții la forum vor avea oportunitatea să-și lărgască rețeaua de contacte personale și profesionale din diferite domenii; să cunoască exemple de bune practici din diverse domenii; să-și împărtășească experiența personală. În cadrul evenimentului vor fi abordate în profunzime teme precum par-

ticiparea femeilor în politică și procesul de luare a deciziilor; antreprenoriatul social; angajamentele sociale pentru viitorul Guvern și Parlament; consolidarea comunităților prin artă, cultură și tradiții. Rezultatele lucrului în cadrul Forumului vor fi incluse într-o Rezoluție, care va fi prezentată reprezentanților autorităților publice centrale, organelor de

decizie și organizațiilor non-guvernamentale internaționale și naționale.

Forumul Femeilor Lidere din Comunitățile Rurale 2014 urmează a fi desfășurat în cadrul proiectului „Abilitarea Femeilor din Comunitățile Rurale”, implementat de Programul Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova, grație suportului financiar al Guvernului Suediei. Evenimentul este organizat în parteneriat cu Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform”; Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor cu susținerea financiară a Guvernului Danemarcei; Programul „Femeile în politică”, implementat de Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor, cu susținerea financiară a guvernului Suediei.

RUSIA AR PUTEA SĂ RENUNȚE LA EMBARGOU

La mijlocul lunii noiembrie oficialii ruși au declarat că sunt gata să negocieze cu țara noastră referitor la ridicarea restricțiilor privind livrarea în Rusia de fructe proaspete și carne. Ei însă ne pun condiția să ne asigurăm că marfa europeană nu va ajunge la ei, prin intermediul țării noastre. Prin urmare, ei doresc crearea unui sistem de prevenire al transportării ilegale pe piața rusă a produselor din Uniunea Europeană (UE). Pe de altă parte, agricultorii moldoveni se reorientează încet, iar informații despre prezența produselor moldovenești pe rafturile europene parvin în fiecare zi. Experții au constatat că asocierea cu Europa este un succes pentru agricultura moldovenească.

Roselhoznađzor este gata pentru negocieri cu Republica Moldova privind ridicarea embargoului la anumite produse. Despre aceasta a anunțat vicedirectorul serviciului menționat, Alexei Alexeenko. Acesta susține că este la curent cu disponibilitatea Moldovei de a iniția negocieri privind livrarea produselor. «Permanent ne consultăm cu moldovenii. Cred că în curând negocierile vor avea loc, noi suntem pregătiți, este un aspect tehnic, care va fi rezolvat prin intermediul ambasadelor celor două țări», susține Alexeenko. Potrivit lui, în cadrul negocierilor se va vorbi despre crearea unui sistem, care va exclude transportarea pe piața rusă, din Moldova a fructelor și cărnii din state terțe, în particular din UE. De asemenea, rușii au declarat că nu văd încă care ar fi

motivele pentru eliminarea restricțiilor la vinurile, legumele conservate și hrana pentru copii din Moldova în Rusia, deoarece Chișinăul încă nu a prezentat materiale suplimentare de asigurare a calității stabile și siguranței produselor.

Temerile Moscovei privind reexportul mărfurilor europene prin Moldova în Rusia sunt nefondate, a declarat într-un interviu vice-premierul, ministrul Economiei, Andrian Candu. El a menționat că atât în acordul privind comerțul liber cu UE, cât și în acordul privind comerțul liber în CSI, «funcționează mecanisme de protecție», care au fost formulate în baza regulilor Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). „În primul rând, avem reguli foarte stricte în privința originii mărfurilor - totul poate fi verificat. Funcționează

sistemul de prelucrare a datelor vamale. Este un sistem vamal global și putem în regim real să verificăm mărfurile care trec prin Moldova”, susține Candu. Potrivit lui, a fost stabilit și un sistem bun de verificare între serviciile vamale din Rusia și Moldova și întotdeauna, la finele lunii pot fi verificate ce mărfuri au trecut, originea lor și se poate de făcut o analiză.

EUROPA – VIITORUL AGRICULTURII NOASTRE

Restricțiile la furnizarea de vinuri moldovenești în Rusia au fost introduse în septembrie 2013, la legume, fructe

și conserve - în vara anului curent, la carne - în toamnă, sub pretextul că sunt de calitate proastă și monitorizate necorespunzător din partea statului. Ministerul Agriculturii a precizat permanent că interdicțiile au fost introduse din motive pur politice în legătură cu apropierea Moldovei de UE. Toate cerințele rușilor au fost îndeplinite, dar oficialii lor pur și simplu nu doresc să vorbească cu reprezentanții țării noastre, susțin autoritățile moldovenești.

Într-o declarație de presă emisă de ministrul agriculturii Vasile Buiumacov, se spune că Moldova exporta în Federația Rusă produse agroalimentare în valoare 197 milioane dolari. Această

sumă reprezintă doar 20 la sută din totalul exporturilor țării noastre. „Pierderile noastre din cauza blocajului la exportul în Rusia nu depășesc 40 de milioane de dolari, jumătate dintre care au fost compensate de guvern. O parte din recoltă a fost exportată în alte țări ori procesată”. În declarație se mai spune că țara noastră, ca și Rusia este membră a Organizației Mondiale a Comerțului și respectând rigorile acesteia a expedit, de trei ori, toate actele prevăzute de legislație partenerilor ruși. Astfel, provoacă nedumeriri declarațiile prin care sunt solicitate acte suplimentare. „Republica Moldova, ca un partener civilizat nu solicită acte suplimentare la

importul mărfurilor din Federația Rusă”, declară ministrul.

În noile condiții create, ministrul susține că fermierii ar trebui să-și orienteze exporturile. Potrivit lui, piața europeană nu poate acoperi, deocamdată, toate pierderile, totuși fermierii au mari speranțe pentru subvențiile europene. „Au nevoie să investească în infrastructura de procesare a merelor, cum ar fi spații de stocare la rece și linii de sortare și ambalare. Înregistrăm pierderi pentru că fermierii sunt nevoiți să caute alte piețe”, a explicat ministrul.

În fiecare zi însă sunt semnale despre prezența produselor moldovenești pe rafturile europene, iar drumul nostru poate duce doar în direcția respectivă, cred autoritățile de profil. Experții au constatat că asocierea cu Europa este un succes pentru agricultura moldovenească. Este nevoie doar de puțină răbdare. Experiența Țărilor Baltice a demonstrat că în perioada implementării Acordului de Asociere cu UE, valoarea adăugată în agricultură a crescut. Acordul de Asociere vine cu bani în agricultură și este un garant care permite concentrarea eforturilor donatorilor pentru a susține restructurarea agriculturii.

A.R.

SERVICIILE OFERITE DE REȚEAUA FEDERAȚIEI NAȚIONALE A AGRICULTORIILOR „AGROINFORM”

Dezvoltarea afacerilor

- Elaborarea planurilor de afaceri (acreditați la programele IFAD și proiectul ACED)
- Asistență la elaborarea pachetului de documente pentru accesarea finanțărilor
- Asistență la efectuarea studiilor de fezabilitate a investițiilor și identificarea furnizorilor de echipamente
- Asistență la pregătirea aplicațiilor pentru accesarea subvențiilor
- Organizarea vizitelor și misiunilor de afaceri

Dezvoltarea cooperativelor de marketing

- Asistență la crearea și dezvoltarea cooperativelor de marketing
- Asistență la crearea și dezvoltarea asociațiilor profesionale pe produs
- Instruiri în dezvoltarea afacerilor și cooperativelor de marketing

Servicii de marketing

- Servicii de intermediere a producției agricole
- Oferirea informației despre prețuri și piețe
- Promovarea cererilor și ofertelor comerciale
- Elaborarea studiilor și cercetărilor de piață

Pentru informații suplimentare apelați
oficiul național de coordonare
și organizațiile regionale
ale Federației AGROinform
Tel.: 373 22 23 56 98
Fax: 373 22 23 78 30
www.agroinform.md
www.agravista.md

ION ILIEȘ: „UN CUTREMUR MARE POATE AVEA LOC ORICÂND, ACUM SAU PESTE CÂȚIVA ZECI DE ANI”

Un cutremur destul de puternic cu magnitudinea de 5.7 grade pe scara Richter s-a produs în seara de 22 noiembrie în Vrancea, România. Seismologii susțin că acesta a fost simțit foarte bine de către populația țării noastre, cu o intensitate între 4 și 5 grade, fiind urmat de câteva replici mai mici. Deși nu a fost un cutremur foarte mare, este cel mai puternic din ultimii 10 ani din zona noastră. Cum se întâmplă adesea, doar un astfel de eveniment ne amintește cât de vulnerabili suntem în fața naturii și ne motivează să aducem din nou în discuție acest subiect. Când va fi un cutremur mare, cum vom rezista și ce ar trebui să facem ca să avem cât mai puține pierderi umane și materiale – la aceste întrebări ne răspunde Ion Ilieș, șeful Centrului de Seismologie Experimentală din cadrul Academiei de Științe a Moldovei.

- Cum caracterizați activitatea seismică din ultima perioadă?

- Constatăm că în ultimii ani a crescut considerabil activitatea seismică a sursei Vrancea. Atestăm un regim seismic majorat. Dacă în anii 2009 – 2010 a fost o perioadă relativ calmă, în 2012 – 2013 am înregistrat în jur de o sută de cutremure anual, dintre care cel puțin opt au avut o magnitudine mai mare de patru grade. Ponderea principală în energia degajată de sursă îl joacă cutremurele de mare magnitudine. În anul 2014 avem în jur de 160 de cutremure produse, dintre care de magnitudine mai mare de patru sunt de acum 12 cutremure, inclusiv cel din 22 noiembrie.

- Putem afirma că astfel are loc o descărcare de energie, iar un cutremur mare nu se va produce curând?

- Se spune că dacă sursa se descarcă prin cutremure mai mici, nu va veni cel mare degrabă. Însă, faptul că aceste cutremure se produc tot mai multe și tot mai însemnate, ne demonstrează că în sursă se acumulează tot mai multă energie. Acumulându-se, ea o să se degajeze într-un moment oarecare printr-un cutremur major și atunci vom avea o situație similară anului 1940. Atunci sursa Vrancea s-a descărcat printr-un cutremur cu magnitudinea 7,4 adică foarte puternic, după care am avut o perioadă de liniște relativă. Următorul cutremur puternic a avut loc în anul 1977, însă atunci nu a fost o descărcare totală de energie. Prin urmare a urmat un cutremur mai slab cu magnitudinea 7 în anul 1986, apoi în 1990 un cutremur de 6.9 și replica lui de 6.4.

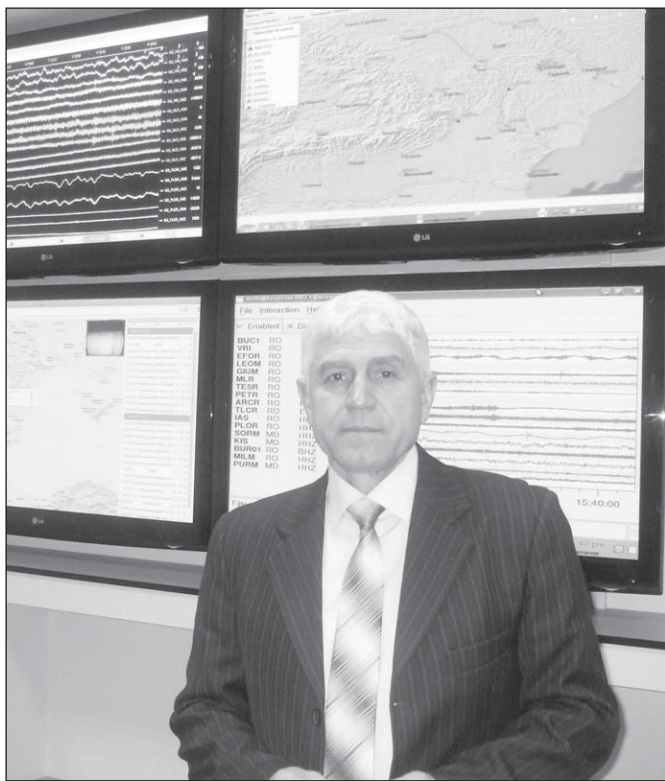
Acum suntem în perioada unui ciclu de pregătire pentru un cutremur mare, dar când va avea loc acesta este greu de spus.

- Ce ne puteți spune despre ultimul cutremur simțit la noi?

- Cutremurul din 22 noiembrie a avut 5,7 grade și s-a produs la o adâncime de 40 de km. Dacă ar fi avut loc la o adâncime mai mare, între 60 și 200 de km, aria de răspândire a efectului seismic ar fi fost mult mai mare. Cutremurele care au loc la aceste adâncimi se resimt la distanțe mari de epicentru, chiar la Kiev, Moscova, Grecia. A fost cel mai mare cutremur din ultimii 10 ani, pentru că precedentul a avut loc în octombrie 2004 cu magnitudinea 6. Ultimul cutremur a avut mai multe replici și unii consideră că are loc o descărcare a energiei și astfel este îndepărtat cutremurul cel mare. După cum am spus, prin cutremurele mici

nu are loc o descărcare suficientă a energiei. Dacă am aduna toată energia degajată de la toate cutremurele slabe care au loc într-un an, e prea puțin pentru ca ea să fie egalată cu energia degajată de un cutremur mare. Odată cu creșterea magnitudinii cu o unitate, avem o creștere a energiei degajate de 31 de ori. Prin urmare în acest an pentru Vrancea au

fost mai importante trei cutremure simțite bine de populație: cel din 29 martie cu magnitudinea 5, din 10 septembrie cu 4,8 și acesta din 22 noiembrie.

- Care este cutremurul maxim pe care ar putea să-l dea Vrancea și totuși, măcar aproximativ nu putem presupune când?

- Se estimează că Vrancea ar putea genera un cutremur maxim de 7,9 grade. Se consideră, în urma cercetărilor, că un astfel de eveniment nefecit a avut loc în anul 1802 și este maximal pentru teritoriul nostru. Nimeni nu poate spune când se va întâmpla acest lucru. Se fac anumite studii, se studiază ciclicitatea lor, se stabilește că acestea au loc într-o perioadă de ani, totuși nici aici nu există o siguranță. Noi am așteptat un cutremur

ca să avem cât mai puține pierderi umane și materiale?

- Trebuie să fim pregătiți pentru un eventual cutremur mare și să luăm măsuri atât la nivel de autorități, cât și individual. Oamenii demult nu au trecut printr-un cutremur mare și au uitat că așa ceva poate avea loc oricând. Îmi amintesc de cutremurul din 1977, care s-a produs într-o vineri seara. A doua zi nu mai vedeai pe nimeni să zâmbească pe stradă și această stare a durat câteva zile. Lumea era în suferință, au fost extraordinare de speriați. Prin urmare, dacă vom lua măsurile necesare de prevenire a unor situații, vom avea mai puține pierderi. Autoritățile trebuie să urmărească atent implementarea codurilor de proiectare antisismică, să verifice calitatea construcțiilor, ceea ce la noi nu prea se face în limita cerințelor stricte. Ar trebui să evalueze starea actuală a clădirilor pentru a lua decizii de consolidare sau de evacuare a populației, dacă nu mai pot fi supuse consolidării. Legislația ar trebui să fie mai strictă, fiindcă se fac multe încălcări. Cine va fi tras la răspundere după un cutremur care se va solda cu multe clădiri avariate? Nu o să găsim niciodată pe cei vinovați. Însă dacă s-ar lua măsuri din timp, ar fi o altă atitudine față de construcții. Știți cum e la noi, cum se obțin toate certificatele. Din păcate, se construiește adesea fără a ține cont de cerințele normative care sunt. Un exemplu, construiesc clădirile una în alta, chiar și pe străzile principale a orașului. Când se va produce un

cutremur major, oamenii vor trebui să iasă din clădiri. Unde o să iasă dacă în jur nu mai sunt spații libere deloc, fără a risca să-i cadă ceva în cap. Se spune că acum construim după standarde europene, dar sper să nu fie construit moldoveneste. E foarte greu de spus cum se vor comporta noile construcții din ultimii ani în cazul unui cutremur puternic. Atunci va fi un examen pentru noi și ne va demonstra cât de bine am construit. Din păcate mulți dintre locatarii intervin în structura construcției, lichidează pereți, aceste acțiuni nu pot fi controlate, deci totul depinde de fiecare din noi. Orașul Chișinău în baza hărții de microzonare seismică elaborată de instituția noastră, se află în zona de seismicitate de 7 grade, dar avem terenuri cu seismicitate de 8 grade, cam 40 % din suprafața capitalei, unde efectul seismic se amplifică. Harta aceasta servește ca normativ pentru proiectarea construcțiilor în capitală. Unde sunt zone de 8 grade, proiectantul trebuie să realizeze construcția ca să reziste. Desigur că în orașe pericolele sunt mai mari, pentru că aici este o concentrație mai mare de clădiri, uzine, transport. Însă pericolele sunt și la țară. Dacă nu ai construit casa bine, nu ai fixat cum trebuie mobila de pereți, atunci poți avea probleme. Iar țevile de gaz pot crăpa oriunde, la fel se întâmplă și cu ruperea firelor electrice.

- Totuși cum trebuie să acționăm în caz de cutremur?

- Toate cutremurele vin pe neașteptate. Cel mai important este ca atunci când simțim un cutremur să ne păstrăm calmul. Dacă suntem la bloc, la etaj, la geam, ne îndepărtăm în partea opusă. Ocupăm o poziție în colțul camerei, lângă sau sub o masă grea, rezistentă, sau sub o grindă. Se recomandă și în tocul ușii, dar pot apărea fisuri și acolo. Nici într-un caz nu se aleargă din case, apartamente, pentru că există pericole să cadă coșul de fum, oale, sau să fiți loviți de obiectele grele. Cei de la etaje nu vor folosi ascensorul. Toată lumea așteaptă în încăperea unde i-a surprins cutremurul până se termină oscilația seismică. După aceasta, se acordă primul ajutor medical celor care au suferit. Nu se aprinde foc deschis și închidem robinetele de gaz, apă, lumină. Este necesar să avem un rucsac de urgență, care este pregătit din timp. În el putem

pune o lanternă cu baterii de rezervă, hrană uscată de primă necesitate, apă, o trusă de prim ajutor medical cu medicamente. Recomandăm chiar și antibiotice, pentru că în cazul cutremurului care s-a produs în Armenia mulți au murit în spitale pentru că nu erau medicamente, iar ajutoarele nu puteau ajunge. Acest rucsac este prevăzut pentru a supraviețui în primele ore după cutremur, sau o zi – două după el. În cazul unui cutremur de mare intensitate există un pericol destul de mare. Toți suntem vulnerabili în fața naturii, indiferent de cât de dezvoltată este țara. După ce ne-am luat rucsacul vom părăsi foarte atent încăperea. Vedem dacă nu este blocată ușa, ne protejăm de căderi de tencuială și atenție maximă pe scări, care sunt cele mai subrede elemente ale construcției. Vom părăsi încăperea, pentru că de obicei după un cutremur puternic urmează numaidecât replici, care sunt și ele mari.

- În România există un sistem de avertizare în caz de cutremur. Ar fi necesar și la noi?

- România într-adevăr are un asemenea sistem. Încă nu este folosit pentru informarea populației, ci doar de către autorități și serviciile de protecție civilă. Noi nu avem bani pentru el, dar ar fi ceva binevenit și util. Acest sistem se bazează pe înregistrarea cutremurului de către stațiile din zona epicentrală. Imediat cum a ajuns semnalul seismic la stații și este detectat de cel puțin 3 stații simultan, atunci se emite un semnal de alertă. Acest semnal de alertă poate ajunge la Chișinău cu 43 de secunde înainte de unda a doua seismică, care este de fapt cea distrugătoare și poartă cea mai mare parte de energie. Bucureștiul are doar 25 secunde la dispoziție, noi avem mai mult. Semnalul de la stația seismică, prin diferite sisteme de comunicații, poate fi transmis oricui. Prin urmare aeroportul, calea ferată, distribuitorii de servicii ar avea ceva timp la dispoziție pentru a acționa. În ce privește informarea populației, unii susțin că acest semnal ar genera panică. Eu însă cred că atunci când ești informat, e mai bine decât să fii surprins pe nepregătite. Prin urmare, este important să acordăm mare atenție pregătirii preseismice în rândul populației.

- Vă mulțumim.

Arina ROȘCA

30 NOIEMBRIE – ZIUA ALEGERILOR PENTRU PARLAMENTUL R. MOLDOVA

Cetățenii R. Moldova sunt așteptați duminică în cele 2066 de secții de votare, dintre care 95 peste hotarele țării, ca să-și aleagă deputații ce vor guverna în următorii patru ani. Pentru prima dată alegătorii vor fi înregistrați electronic, iar în secțiile de votare vor fi instalate urne și cabine de vot de tip nou, fără perdele. Nu vă uitați buletinele de identitate acasă și mergeți să votați, ne îndeamnă Comisia Electorală Centrală (CEC), dar și societatea civilă, pentru că noi suntem cei care avem posibilitatea să ne alegem viitorul.

Comisia Electorală Centrală a elaborat un ghid foarte util cu informații pe care trebuie să le cunoaștem atunci când mergem la vot. Este important să știți că votarea se desfășoară între orele 7.00 și 21.00, iar dacă vă aflați în incinta secției de vot după ora 21.00, aveți dreptul să vă exercitați votul.

Înainte de a merge la vot asigurați-vă că aveți buletinul de identitate împreună cu fișa de însoțire, care confirmă domiciliul sau reședința titularului pe teritoriul secției de votare, în baza căruia trebuie să votați. Puteți vota și cu buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia R. Moldova. Se mai poate de votat

cu legitimația de serviciu pentru militarii în termen și livretul eliberat de Centrul Serviciului Civil pentru persoanele care satisfac serviciul civil (de alternativă). Atenție: nu se poate vota în baza pașaportului emis de fosta U.R.S.S modelul anului 1974.

Studentii și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ într-o localitate în care nu au domiciliu sau reședință, pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate. Pentru aceasta ei trebuie să prezinte actul de identitate și carnetul de student, unde sunt înscriseri privind instituția de învățământ la care sunt înmatriculați în localitatea respectivă. Aceștia vor trebui să

completeze și să semneze o declarație pe proprie răspundere că vor vota doar la o singură secție de votare.

Cetățenii moldoveni cu drept de vot aflați în străinătate vor putea vota la secțiile de votare deschise, indiferent dacă s-au înregistrat sau nu în prealabil. Alegătorii aflați în străinătate se vor abține de la votarea multiplă, fapt pentru care vor semna o declarație. Alegătorii cu drept de vot de peste hotare vor putea vota în baza pașaportului valabil sau a celui cu termen de valabilitate expirat. Pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie, au fost constituite 95 de secții de votare peste hotare, adresele acestora fiind accesibile pe pagina de internet a CEC-ului. Din cele 95 de

acest sens fiind luată de Guvernul de la București.

Alegătorii care nu au domiciliu sau reședință în R. Moldova pe motivul retragerii/anulării sau expirării acestuia, inclusiv la data de 30 noiembrie 2014, votează la secția de votare conform ultimului loc de domiciliu sau reședință. Aceștia urmează să completeze și o declarație prin care se vor abține de la votul multiplu în ziua alegerilor. Alegătorii din această categorie vor fi incluși în lista suplimentară.

DREPTURILE PE CARE LE AVEȚI

În cazul în care, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu puteți

medical. Datele din actele de identitate, pentru prima dată, vor fi înscrise în Registrul electronic al alegătorului. Pentru implementarea sistemului, în secțiile de votare au fost instalate câte două computere. Urmează să semnați în listele electorale, iar membrul biroului vă va înmâna actul de identitate doar după ce va fi aplicată ștampila „votat”, după care veți primi buletinul de vot.

Intrați de unul singur în cabina pentru vot secret pentru a completa buletinul de vot. Numai dacă nu puteți vota de sine statătător din motive temeinice, aveți dreptul să invitați în cabină un însoțitor ales de dvs. pentru a vă ajuta. Însoțitorul nu poate fi membru al biroului electoral, ob-

mult în cabina de vot.

Dacă ați completat greșit buletinul de vot, dar nu l-ați introdus în urnă, puteți solicita să vi se elibereze, dar numai o singură dată, un nou buletin de vot. Buletinul de vot greșit se va anula și se va face mențiune specială în lista electorală și în procesul-verbal cu privire la votare. După ce votați, strângeți buletinul de vot și introduceți-l în urnă.

În cazul în care prin violență, înșelăciune, amenințare, substituie sau prin oricare alte mijloace vă este împiedicată exercitarea liberă a drepturilor electorale, puteți depune o contestație la organul electoral, respectând ierarhia sistemului acestor organe și în instanțele de judecată.

Potrivit datelor din Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA), la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 sunt înregistrați 3 226 446 de cetățeni cu drept de vot. În RSA sunt incluși toți cetățenii R. Moldova care au atins vârsta de 18 ani, inclusiv în ziua alegerilor. CEC ne îndeamnă pe toți să ne prezentăm la alegeri și susține că pentru scrutinul de duminică s-au tipărit suficiente buletine de vot.

Societatea civilă prin intermediul Consiliului Național al ONG-urilor și Consiliului Național pentru Participare, de asemenea a lansat un apel către cetățeni, prin care îi îndeamnă să iasă la vot. Reprezentanții societății civile susțin că de modul în care se va vota și de rezultatul alegerilor depinde perspectiva R. Moldova.

A.R.

Comisia Electorală Centrală
a Republicii Moldova

secții din afara țării, cele mai multe, 25, vor funcționa în Italia, 11 în România, șase în SUA, câte cinci în Federația Rusă și Portugalia și câte patru în Franța și Spania. Studentii moldoveni care-și fac studiile în România vor putea călători gratuit pentru a vota la alegerile parlamentare, o hotărâre în

veni în localul de votare, aveți dreptul să vă exercitați votul cu ajutorul urnei mobile. Pentru aceasta veți depune o cerere în scris, la biroul secției de votare până la ora 18.00 a zilei de dinainte de votare. În ziua votării, cererile pot fi făcute în scris până la ora 15.00 dacă se prezintă și certificat

servatori și reprezentanți ai concurenților electorali. Aplicați ștampila cu inscripția „Votat” în interiorul cercului din patruleterul în care este tipărit numele/denumirea concurentului electoral pentru care vă dați votul. Cercurile din celelalte patruletere trebuie să rămână curate. Nu stați prea

FELICITARE

Stimați agricultori

Cu ocazia zilei profesionale a agricultorului, ne bucurăm că suntem alături de voi, cei care reușiți să faceți față încercărilor și nevoilor cu care vă confrunțați zi de zi. Sunteți conștienți că de voi depinde ca noi toți să avem ce pune pe masă în fiecare zi și nu puteți să renunțați să luptați, pentru că sunteți puternici. În speranța că într-o zi va apare soarele după multă ploaie, iar greutățile vor rămâne în urmă, va încurajăm să rămâneți optimiști.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform vă dorește multă sănătate, putere și răbdare. Să deveniți bogați prin roade înalte și fapte frumoase. Să aveți parte de soare, ploaie și zăpadă numai atât de cât aveți nevoie. Recolte cât mai bogate și produse competitive, afaceri noi și piețe de desfacere cât mai variate. Multă liniște și pace în sufletele și casele voastre ca să reușiți să realizați tot ce v-ați propus.

PROBLEMA CONSOLIDĂRII TERENURILOR, DISCUTATĂ LA BRUXELLES

Recent la Bruxelles a avut loc un eveniment la care au participat reprezentanți ai țărilor din Uniunea Europeană (UE) și a celor care tind să ajungă acolo. Subiectul discutat a vizat problema consolidării terenurilor, în special în țările care au lacune la acest capitol, eventuale soluții și posibilități de rezolvare a acestora. Iurie Hurmuzachi, vicedirector al Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform, a fost invitat să participe la acest eveniment din partea țării noastre.

Întors de la Bruxelles, Iurie Hurmuzachi ne-a dat mai multe detalii despre această conferință. Potrivit lui, cu trei ani în urmă a fost creat la inițiativa Comisiei Europene un așa-numit Panou al Parteneriatului Estic pentru

agricultură și dezvoltarea rurală. Din el fac parte mai multe țări din Parteneriatul estic cum ar fi: Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Ucraina, Moldova etc. „Organizația noastră a fost invitată, datorită experienței pe care o deți-

nem în dezvoltarea sectorului agricol să fim membri în panoul respectiv”, ne spune I. Hurmuzachi. Astfel, la mijlocul lunii noiembrie a avut loc a treia ședință a acestui Panou, iar subiectul abordat a vizat problema consolidării terenurilor agricole. „La ședința precedentă foarte mulți membri au declarat că ar avea nevoie de informații la acest subiect. La eveniment au participat membri ai societății civile care au expertiză în agricultură și spațiul rural, reprezentanți oficiali și neoficiali din partea UE, experți internaționali și alți actori care au tangență cu acest subiect”.

În cadrul evenimentului au avut loc numeroase prezentări ale experților. Potrivit lui Iurie Hurmuzachi, în majoritatea țărilor foste membre ale URSS există probleme ce țin de consolidarea terenurilor. În R. Moldova procesele de privatizare în agricultură au început în 1998, iar până acum sunt înregistrate anumite succese la acest capitol. „Însă probleme încă persistă. Avem localități unde terenurile sunt puternic

fragmentate. Consolidarea terenurilor este un proces de durată. Oamenii treptat înțeleg importanța lui. Trebuie să fim atenți cu abordarea acestui subiect, pentru că este unul sensibil, ce vizează aspecte economico-sociale. Nu poți să impui pe proprietar să își consolideze terenul, să-l schimbe sau să-l vândă dacă el nu dorește acest lucru, pentru că este proprietatea lui”. Vice-directorul AGROinform susține că există mai multe mecanisme ce vizează facilitarea consolidării terenurilor agricole, cum ar fi subvențiile, anumite proiecte internaționale care se derulează în diferite localități și informează oamenii despre posibilitățile de consolidare.

Expertul Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație (FAO) Richard Eberlin a avut o prezentare privind fragmentarea terenurilor și problemele pe care le întâmpină țările din parteneriatul estic, în special Moldova și Ucraina. „A fost plăcut să aud că Moldova este apreciată pozitiv, că țara noastră a reușit să obțină rezultate bune. Prin urma-

re, așteptăm ENPARD-ul pentru anul viitor. Europa ne susține”, zice I. Hurmuzachi.

De asemenea, au fost un șir de prezentări ale experților FAO și Comisiei Europene, cu diferite studii de caz și exemple pozitive din țările care au rezolvat cu succes problemele ce vizează consolidarea terenurilor: Lituania, Franța, Polonia. Iurie Hurmuzachi a mulțumit organizatorilor pentru posibilitatea de a participa la

acest eveniment și spune că experiența a fost una deosebit de utilă, pentru a vedea care este situația reală și mecanismele posibile pentru facilitarea acestui proces, bazându-ne pe experiența altor țări europene. „Pentru a avea așa mecanisme avem nevoie încă de timp, resurse financiare, oameni pregătiți. Însă, în ansamblu, avem câțiva pași buni făcuți în acest domeniu”.

Arina ROȘCA

INSTRUIRI UTILE PENTRU MEMBRELE REȚELELOR DE SOCIALIZARE

În perioada 20-21 noiembrie 2014 membrele Rețelelor de Socializare a Femeilor din Agricultură din zona Centru au participat la cursul de instruire în lobby și advocacy. Pe parcursul a aproape două zile, membrele Rețelei au fost instruite de către specialiștii în aceste domenii din cadrul Federației Naționale a Agricultorilor AGROinform – Aurelia Bondari și Iurie Hurmuzachi. În jur de 14 doamne din Rețea au beneficiat de un schimb de experiență mai puțin obișnuit, cu un program de lucru foarte activ.

Același curs de instruire a fost organizat și pentru Rețeaua de Socializare a Femeilor

din Agricultură din zona Nord a Republicii, în perioada 26-27 noiembrie în mun. Bălți.

În cadrul cursurilor, femeile au luat cunoștință cu următoarele subiecte: delimitarea conceptelor de lobby și advocacy; advocacy pentru politici publice, definiția, practicile și formele de lobby; care sunt etapele tactice în lobby; comunicarea corectă a mesajului; multitudinea tehnicilor de lobby; crearea evenimentelor. Agenda pentru a doua zi a cuprins mai multe

exerciții practice în cadrul cărora participantele au încercat singure să creeze o campanie de lobby/advocacy preventiv, fiind instruite cum se realizează o astfel de campanie; care sunt întrebările importante la care trebuie să răspundă înainte de a începe o campanie; etapele tactice în lobby/advocacy; analiza resurselor și terenului de influență.

Important este că

pentru multe din participantele la acest curs de instruire, noțiunea de lobby/advocacy a fost absolut necunoscută. Cu ajutorul nostru ele însă au învățat ce înseamnă lobby și advocacy și au încercat, lucrând în grupuri, să creeze o campanie referitor la subiectele care le prezintă interes.

Din păcate, aceste instruirii au fost ultimele activități pentru anul curent din cadrul Proiectului Rețelele de Socializare a Femeilor din Agricultură. Federația AGROinform mulțumește tuturor membrilor din Rețele pentru participarea la activități și vă îndemnăm să fiți în continuare active, în anul viitor, deoarece în 2015 vă așteaptă alte evenimente interesante. De asemenea, invităm

toate femeile ce practică agricultura să devină membre a Rețelelor de Socializare a Femeilor din Agricultură.

Proiectul „Rețeaua de socializare a femeilor din agricultură” este susținut de Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Corporația Provocările Mileniului (MCC). Activitățile Rețelelor de Socializare Centru și Nord sunt coordonate de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform”. În cazul în care sunteți cointeresați de activitățile rețelelor, nu ezitați să ne contactați la numărul de telefon: 23 56 98.

Natalia PAPUC

ISRAELUL SPRIJINĂ R. MOLDOVA

În jur de 300 de mii de euro au fost oferite de Israel pentru procurarea echipamentelor de laborator și alte 50 de mii euro pentru instruirea personalului ce va face testele pentru depistarea Organismelor Modificate Genetic (OMG). La 26 noiembrie ministrul Vasile Bumacov s-a întâlnit cu Oren DAVID, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Statului

Israel în Republica Moldova. Întrevederea a avut loc cu ocazia semnării Memorandumului de Înțelegere dintre Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de Arbitraj și Dezinfecție a Producției și Agenția Israeliană pentru Cooperare Internațională de Dezvoltare. Documentul a fost semnat în cadrul Proiectului comun moldo-israelian de Cooperare Agricolă cu privire la crearea unui laborator de biologie moleculară pentru detectarea OMG. Ministrul Bumacov a mulțumit pentru sprijinul acordat în dotarea Centrului și a amintit că anterior această instituție a fost sprijinită de România și Norvegia. Potrivit lui, Agenția Israeliană va sprijini țara noastră și în continuare, nu doar în proiecte ce țin de domeniul agricol.

VINURILE MOLDOVENEȘTI ÎN ATENȚIA EUROPEI

În perioada 24-25 noiembrie, 10 vinării din Republica Moldova, sub egida Oficiului Național al Viei și Vinului, au participat la cea de-a șasea ediție a expoziției „World Bulk Wine Expo” din Amsterdam, Olanda. Evenimentul a fost organizat la centrul expozițional RAI din Amsterdam.

Expoziția „World Bulk Wine Expo” (WBWE) este cel mai mare for European, care întrunește în decursul a 48 de ore producătorii și cumpărătorii de vin în vrac din întreaga lume. În acest an la WBWE au participat producători de vin în vrac din 18 țări, printre care și Republica Moldova.

Vitalie Pănuță, vicedirector al Oficiului Național

al Viei și Vinului, a declarat că „evenimentul, unic de felul său, a constituit o oportunitate excepțională pentru vinificatorii moldoveni de a stabili contacte comerciale cu principalii cumpărători, distribuitori și brokeri de vin la nivel mondial, care au apreciat calitatea vinului moldovenesc.”

La expoziție, cele 10 vinării moldovenesti, reunite la

un stand comun, au prezentat 60 tipuri de vin de înaltă calitate în fața a mii de vizitatori, printre care principalii cumpărători de vin în vrac din lume. Vizitatorii au putut

degusta 20 tipuri de vinuri moldovenesti, fiind ghidați doar de calitatea vinului și de o etichetă de identificare cu cele mai relevante informații despre băutură.

PLOILE - BUNE PENTRU CULTURILE DE IARNĂ

Ploile abundente de săptămâna trecută de pe întreg teritoriul Moldovei vor influența pozitiv recolta culturilor de iarnă și vor aduce multe surprize plăcute în viitor, consideră ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov. El a declarat presei că ploile, desigur, aduc și minusuri, dar momente pozitive

sunt cu mult mai multe. « Cu siguranță, există problema recoltei de sfeclă de zahăr, care nu a fost strânsă. Fermierii nu au ce face cu ea, deoarece fabricile refuză să le depoziteze din cauza deficitului de spațiu. Pe de altă parte, așa un nivel de umiditate este benefic pentru sol. În viitor doar ne vom bucura de acea roadă, care

cel mai probabil va fi una record », a spus Bumacov. Potrivit spuselor sale, posibilele înghețuri nu vor lovi tare în culturile agricole. « Valul de frig, care se așteaptă în următoarele zile, va fi unui nesemnificativ și puțin probabil că va afecta culturile. Important este să nu fie înghețuri puternice », a spus ministrul.

A FOST FINALIZATĂ PLATA PENTRU FRUCTELE DATE LA PROCESARE

Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA) a finalizat plata compensațiilor pentru recolta de fructe (mere/prune), comercializată spre procesare, în urma embargoului impus de Federația Rusă. Într-un comunicat de presă al Agenției se spune că au fost solicitate spre compensare o cantitate de mere de 71 693 tone, în valoare de 107 539 154 lei, iar cantitatea de prune a fost estimată la 25 474 tone, în valoare de 30 568 524 lei. Numărul agenților economici care au beneficiat de sprijinul financiar în vederea compensației recoltei de prune a fost de 301, iar de mere 518. Lista beneficiarilor de compensații,

privind cantitatea de fructe (mere/prune), recolta anului 2014, comercializată spre procesare poate fi accesată pe pagina de internet a Agenției.

AIPA ÎNVĂȚĂ DE LA ROMÂNII

O delegație din Republica Moldova s-a aflat recent într-o vizită oficială la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) din România. Delegația din Moldova a fost formată din reprezentanți ai Departamentului Audit Intern al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA).

Auditorii din cadrul Direcției Audit Intern (APIA) au oferit expertiză în vederea perfecționării sistemului de audit al AIPA, în special

în ceea ce privește auditul măsurilor de sprijin. Vizită este în conformitate cu procedura de cooperare interinstituțională convenită prin protocol, privind realizarea unor schimburi de experiență și informații în domeniul asistenței financiare în agricultură și cel al organizării instituționale. Această componentă este deosebit de importantă pentru acreditarea Agenției din țara noastră, precum și pentru implementarea și gestionarea viitoarelor fonduri ENPARD.

Vizita de studiu a auditorilor din cadrul AIPA la APIA reconfirmă susținerea apropierei instituționale a AIPA de structurile europene în contextul aspirațiilor Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, continuând seria schimburilor de experiență și bune practici inițiate și derulate în cursul anilor precedenți între Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din Republica Moldova.

BRANDUL TURISTIC NAȚIONAL LANSAT RECENT

Un nou brand menit să atragă turiști în Republica Moldova a fost lansat de Agenția Turismului. Acesta va fi reprezentat de un logo ce reprezintă Pomul Vieții, inspirat din specificul local și sloganul „Discover the routes of life” (Descoperă căile vieții). În discursul rostit la acest eveniment, Vasile Bumacov a remarcat importanța dezvoltării domeniului turistic, care trebuie să devină una din preocupările de bază ale noastre și o sursă sigură de generare a veniturilor. Ministrul Agriculturii a menționat, în special, turismul rural, o ramură care are viitor și căreia Agenția Turismului ar trebui să-i acorde o atenție mai sporită.

În altă ordine de idei, Vasile Bumacov a vorbit și despre crearea condițiilor pentru viitorii turiști. Unii dintre cei care au rolul de a-i atrage pe călătorii din străinătate, dimpotrivă, fac tot posibilul ca să le blocheze calea spre țara noastră. Este vorba, în special, de unii proprietari de restaurante, care comercializează o sticlă de vin la un preț

exagerat de mare, de 800 de lei. „Vor mai avea oare curajul cei străini, după o asemenea buzunăreală să mai revină în țara noastră” – s-a întrebat ministrul, sugerându-le celor de la restaurante să nu întreacă măsura.

Lansarea internațională a brandului turistic a avut loc la 24 noiembrie, prin intermediul unei campanii de comunicare pe canalul Euro-news, unde a fost plasat un spot video de promovare a Moldovei turistice. Anual, Republica Moldova este vizitată de circa 2 milioane de străini. În 2013, Lonely Planet a prezentat Republica Moldova ca destinația nr. 1 cea mai neexplorată din Europa.

NU TOLERAȚI VIOLENȚA,

O campanie națională împotriva violenței a fost lansată săptămâna curentă la Chișinău, în contextul marcării la 25 noiembrie a Zilei internaționale pentru eliminarea violenței. Campania „16 zile de acțiuni împotriva violenței în bază de gen” se desfășoară până la 10 decembrie și are drept scop să sensibilizeze publicul larg privind fenomenul violenței față de femei și fete. Potrivit statisticilor, în R. Moldova 63% dintre femei au suferit pe parcursul vieții cel puțin o formă de violență din partea soțului sau a partenerului.

Campania împotriva violenței se desfășoară în întreaga lume și este lansată de Organizația Națiunilor Unite (ONU) cu scopul de a preveni combaterea violenței în bază pe gen prin creșterea gradului de conștientizare a acestei probleme, fiind considerată o încălcare gravă a drepturilor omului. În R. Moldova în calitate de slogan național a fost propus motto-ul: „Trăiește-ți viața fără violență”, care promovează parteneriatul și non-vioența în relațiile interpersonale și în viața de familie, în scopul reducerii acestui fenomen negativ. Printre obiectivele strategice la nivel național este informarea publicului cu privire la fenomenul violenței în bază de gen; sensibilizarea opiniei publice referitor la cadrul internațional și național existent în prevenirea și combaterea violenței în familie, precum și acțiuni în vederea protecției victimelor. În cadrul campaniei sunt vernisate expoziții tematice, au loc întruniri cu primarii din țară care au semnat angajamentul de a organiza acțiuni de prevenire și informare pri-

vind violența în familie.

Potrivit psihologilor, violență domestică poate fi considerat orice act comis în interiorul familiei de către unul dintre membrii acesteia, care aduce atingere vieții, integrității corporale, psihologice sau libertății altui membru al acelei familii și vătămă în mod serios dezvoltarea personalității lui. Codul Penal al Republicii Moldova definește violența în familie drept acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.

Cel mai adesea violența domestică este percepută de societate drept un abuz fizic al unui soț sau al partenerului intim, care încearcă să-și manifeste autoritatea și controlul printr-un comportament agresiv, prin violență și maltratarea victimei, producându-i răni, leziuni sau chiar moartea acestuia. Abuzul emoțional (psihologic) este

adesea trecut cu vederea sau minimalizat chiar de către persoana abuzată. Lipsa unor răni sau leziuni corporale nu înseamnă că persoana nu este abuzată. Scopul abuzului emoțional este de a distruge respectul de sine și sentimentul de independență și include în sine abuzul verbal: țipătul, înjurăturile, blamarea, jignirea etc. Izolarea victimei de societate și comportamentul autoritar sunt caracteristice acestui tip de abuz. Abuzul economic sau financiar – este o formă subtilă de abuz emoțional. Scopul unui agresor, în acest caz, este să obțină controlul asupra victimei și să se folosească de ea în mod frecvent. Acest gen de abuz include controlul de către agresor al finanțelor victimei, reținerea cărților de credit sau utilizarea banilor fără acordul victimei, restricționarea accesului la bunuri și servicii, furtul banilor.

CUM RECUNOAȘTEȚI VICTIMELE

Persoana abuzată fizic poate avea frecvent leziuni corporale pentru care își

va cere scuze, cu explicația că acestea sunt simple accidente. Adesea ea lipsește de la locul de muncă, școală sau de la anumite evenimente din comunitate fără nici o explicație. Ea poate purta îmbrăcăminte care ascunde cicatricile și rănilor de pe corp. Victima izolată de agresor poate să nu-și viziteze sau contacteze perioade îndelungate familia și prietenii și nu prea iese în public fără partenerul agresor. Persoana abuzată psihologic poate avea stima de sine scăzută, chiar dacă pare să fie încrezătoare, are modificări de personalitate, devin mai retrase, mai depresive, neliniștite și predispușe la acte de suicid.

Trebuie să știți care sunt autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței în familie. Di-

recțiile de asistență socială din localități au rolul de a oferi protecție și asistență persoanelor în situații de criză, în special victimelor violenței în familie și copiilor acestora. Specialiștii de acolo plasează, după caz, victima într-un centru de reabilitare, oferindu-i asistență corespunzătoare și desfășoară activități de consiliere psihosocială a victimelor.

Instituțiile medicale asigură persoanelor abuzate asistență medicală și sprijin emoțional și informează alte organe despre caz. Organele afacerilor interne au rolul de a identifica, înregistra și raporta cazurile de violență în familie. Ele examinează cererile și sesizările parvenite din partea cetățenilor cu privire la conflictele familiale, vizitează familiile ai căror membri sunt luați la

evidență și efectuează permanent o muncă de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie. În situații de criză vor reține administrativ agresorul, în funcție de gravitatea cazului și se vor adresa autorităților judecătorești pentru obținerea ordonanței de protecție a victimei în baza cererii depusă de aceasta. În țară există câteva centre care oferă gratuit servicii de reabilitare a victimelor. Acolo acestea au acces la cazare, hrană, asistență juridică, socială, psihologică și medicală de urgență, pază și protecție, precum și asistență pentru contactarea rudelor.

Toți avem dreptul să trăim într-un mediu favorabil, lipsit de violență de orice gen. Nu acceptați asemenea comportamente și acționați imediat dacă vă confrunțați cu aceasta.

ATENȚIE CÂND MERGEȚI LA STOMATOLOG

Agencia pentru Protecția Consumatorilor (APC) a realizat mai multe controale la clinicele stomatologice publice și private din țară, depistând un șir de nereguli. Printre acestea amintim tratarea pacienților cu materiale sau medicamente cu termenul expirat, sterilizarea insuficientă a uneltelor cu care lucrează și solicitarea unor sume de bani fără a înforma în prealabil pacienții.

Specialiștii din cadrul Agenției susțin că dinții joacă un rol important în viața noastră, însă menținerea sănătății acestora cere multă atenție. În timpul controalelor realizate în mai multe clinici stomatologice au fost depistate un șir de nereguli, prin urmare, suntem atenționați să fim atenți atunci când mergem la stomatolog. Medicii stomatologi sunt

obligați să utilizeze în procesul de lucru doar instrumente corect sterilizate.

APC recomandă să fim precauți și să nu uităm că avem dreptul să solicităm de la agentul economic care prestează servicii stomatologice să ne prezinte autorizațiile și licența de activitate. Pe lângă acestea, mai putem cere informații cu privire la produsele stomatologice cu care se lucrează, acestea trebuie să fie disponibile în limba de stat, să aibă scris clar denumirea, marca producătorului, adresa și numărul de telefon al importatorului, termenul de valabilitate, masa/volumul, principalele caracteristici calitative, compoziția, eventualele riscuri, modul de utilizare, de depozitare, contraindicațiile.

Cabinetul stomatologic

în care vă tratați, trebuie să fie asigurat cu psihometre – niște aparate care sunt folosite pentru controlul temperaturii și umidității. Controlul parametrilor mediului de păstrare a produselor medicamentoase trebuie să se efectueze cu ajutorul termometrului din sticlă cu lichid, verificat metrologic. Pentru a evita transmiterea bolilor contagioase vor fi bine sterilizate instrumentele medicale, iar pentru această trebuie să se utilizeze un dulap de sterilizare cu aburi și un autoclav, însoțite de buletine de verificare metrologice valabile, care se supun supravegherii metrologice de Stat. Pentru acordarea primului ajutor medical pacienților cu diferite urgențe medicale (lipotome, șoc anafilactic), centrul stomatologic

trebuie să fie dotat cu aparat pentru măsurarea presiunii arteriale.

Studiați tarifele, solicitați de la medicul stomatolog informații referitor la manipularile pe care le face. Sunteți în drept să alegeți metoda de tratament după ce ați fost informat de către medic. Deseori, medicii stomatologi folosesc practici comerciale incorecte astfel încât sunt impuse spre plată abuziv servicii nesolicitate și deseori fără înștiințarea pacienților. Fiți precauți la promoțiile pe care le acordă cabinetele stomatologice ca să nu fiți puși în situația de achita în plus. În cazul în care v-ați fost lezate drepturile, apelați la APC care vă poate consilia gratuit telefonic (linia telefonică fierbinte: 022 741464; 080028028).

NU LUĂȚI MEDICAMENTE DUPĂ URECHE, ESTE PERICULOS

Un studiu recent realizat de către regiunea Europeană a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) arată că farmaciștii, împreună cu medicii sunt cei care pot contribui la utilizarea corespunzătoare a medicamentelor. Studiul a fost realizat în mai multe țări europene, inclusiv R. Moldova și a demonstrat că peste 40% din prescripțiile medicale pentru antibiotice au fost eliberate greșit sau nejustificat. Mai mult ca atât, în unele țări oamenii aleg singuri să se trateze, utilizând medicamente fără prescripția medicului. În țara noastră farmaciile eliberează în continuare multe dintre medicamente fără rețetă, deși Ministerul Sănătății a interzis această practică.

Studiul demonstrează că farmaciștii sunt cei care au la dispoziția lor cele mai multe posibilități pentru a contribui la utilizarea corectă a medicamentelor. Potrivit specialiștilor OMS aceștia dețin un rol hotărâtor în combaterea rezistenței la remediile medicamentoase, alături de factorii de decizie și lucrătorii medicali. Într-un comunicat de presă difuzat de Ministerul Sănătății se spune că OMS, împreună cu factorii de decizie din țările europene, pledează pentru folosirea prudentă a antibioticelor.

Directorul regional al OMS pentru Europa Zsuzsanna Jakab susține că este important să sistăm perceperea farmaciei drept „magazin” și să cultivăm o cultură a serviciilor farmaceutice. Potrivit ei, în unele țări această cultură deja există, însă ar fi bine ca această regulă să se extindă în toată Europa. Jakab consideră că deoarece farmaciștii sunt cei care eliberează medicamente pacienților, anume aceștia trebuie să devină aliații factorilor

de decizie în lupta împotriva rezistenței la antibiotice. Astfel, farmaciștii trebuie să aibă posibilitatea de a le oferi pacienților informații precise și consultații privind administrarea corectă a antibioticelor.

LIBER LA MEDICAMENTE – ÎN FARMACII

Studiile recente au demonstrat că peste 40% din prescripțiile medicale pentru antibiotice au fost eliberate greșit sau nejustificat. Acest fapt se referă în primul rând la antibioticele prescrise pentru răceală și dureri în gât, care deseori sunt cauzate de infecții virale, asupra cărora antibioticele n-au nici un efect. Mai mult ca atât, în unele țări se înregistrează o dinamică de auto-medicație. Utilizarea necorespunzătoare a antibioticelor reprezintă principala cauză a creșterii rezistenței la antibiotice.

Studiul a fost realizat în

43 de țări din cele 53 care corespund Regiunii Europei a OMS și a constatat că în multe dintre acestea (19) antibioticele pot fi procurate în mod legal fără prescripția medicului. În alte țări chiar antibioticele pot fi cumpărate liber, fără prescripție medicală, fără diagnostic, fiind utilizate la propria discreție a pacientului. Una din aceste țări este R. Moldova, unde deși în 2012 Ministerul Sănătății a interzis vinderea a 80% dintre medicamente fără rețetă, ele pot fi cumpărate liber în farmacii. La timpul respectiv Andrei Usatîi, ministrul Sănătății a motivat acest ordin prin faptul că multe persoane cumpără medicamente independent, fiind convinși de reclame, fără a consulta medicul. Atunci farmaciile au fost avertizate că dacă vor continua să vândă preparate fără prescripție medicală riscă să-și piardă licența de activitate. Prin urmare, imediat după acest ordin a urmat o perioadă, de câteva luni, cum se întâmplă adesea în țara noastră, când a

fost într-adevăr mai dificil de cumpărat unele medicamente din farmacie. Însă peste o perioadă, lucrurile au intrat în „normalitate”, în prezent fiind puține farmacii care mai respectă acest ordin, antibioticele putând fi cumpărate liber.

Studiul OMS a mai demonstrat faptul că în unele țări antibioticele pot fi cumpărate pe Internet fără prescripție medicală sau chiar din alte surse decât farmacia, adică pe piața neagră sau în clinicile veterinare. Doar în 15 țări medicamentele pot fi procurate în baza tratamentului indicat în urma conlucrării strânse dintre farmaciști și medici.

Prin urmare, Ministerul

Sănătății împreună cu OMS recomandă farmaciștilor să contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate a oamenilor ajutându-i pe aceștia să utilizeze medicamentele în modul cel mai optimal. Astfel, este necesar ca aceștia să ofere pacienților sau familiilor acestora consultații corespunzătoare în momentul eliberării antibioticelor; să explice pacienților despre importanța urmării curei deplene a tratamentului cu antibiotice; în cazul unor îmbolnăviri ușoare, să recomande alte metode de tratament decât cea cu antibiotice.

Potrivit medicilor, utilizarea frecventă a antibioticelor, mai ales în cazul

răcelilor și a bolilor virale, nu doar că nu va avea efecte pozitive, dar poate avea efecte secundare periculoase de-a lungul timpului deoarece aceasta duce la creșterea rezistenței bacteriilor la antibiotice. Fenomenul poartă denumirea de rezistență bacteriană sau rezistență la antibiotice. Din cauza utilizării excesive a antibioticelor, anumite bacterii devin rezistente la aceste preparate. Tratarea acestor bacterii necesită doze mari de medicament sau de antibiotice puternice. Rezistența la antibiotice a devenit una dintre cele mai presante probleme de sănătate publică.

A.R.

ALIMENTE CARE NE TRATEAZĂ

O parte din alimente au dublu rol, nu doar ne furnizează gustative. Unele din ele pot fi folosite în loc de medicamente și ne pot ajuta la tratarea răcelilor și a infecțiilor. Dincolo de valoarea lor nutritivă, unele fructe și legume au proprietăți de vindecare, stimulând sistemul imunitar și crescând scutul protector natural al organismului împotriva virusurilor. Medicii susțin că unele alimente au rol de antibiotic în lupta împotriva infecțiilor, însă este bine de știut că este vorba de un rol mult mai mic decât cel al medicamentelor. Deși aceste alimente sunt indicate pe perioada tratamentului medicamentos, ca alimentație adăugătoare, trebuie să se țină cont de toleranța fiecărei persoane în parte.

Cunoscut ingredient în bucătărie, oțetul de mere este și un bun „medicament” în tratarea infecțiilor urechilor. Potrivit unei cercetări realizate de specialiști, acidul acetic din oțetul de mere este un antibacterian puternic, care luptă împotriva infecțiilor cu stafilococi de la canalul auditiv.

Datorită compușilor săi, usturoiul poate distruge 60 de specii de ciuperci și peste 20 de bacterii, printre care și pneumococul care duce la apariția pneumoniei. Alicina, unul din compușii usturoiului, are un puternic efect antimicrobian. În urma consumului, compusul volatil poate pătrunde până în zona plămânilor, distrugând bacteriile.

Bogate în antioxidanți, afinele sunt recunoscute pentru beneficiile pe care le aduc sănătății: protecție împotriva afecțiunilor car-

diovaskulare, dar și a celor neurologice. Rezultatele mai multor studii realizate la cunoscuta Școala Medicală Harvard au arătat că unul dintre antioxidanții din afine previne bacteriile care apar la nivelul mucoasei tractului urinar al femeilor. Fructele pot fi folosite atât la prepararea prăjiturilor, dar și consumate sub formă de suc.

Condimentele, fie ele proaspete sau uscate, folosite pentru aromatizarea diverselor preparate aduc beneficii sănătății. Este și cazul mentei, care are proprietăți antibacteriene și analgezice și este de ajutor în tratarea problemelor digestive (digestie lentă, constipație, balonare). Substanțele active din mentă previn infecțiile cu ciuperci și cu bacterii de la nivelul intestinelor, blocând multiplicarea acestora. Busuiocul este un inamic al infecțiilor respiratorii. Adăugat în salate și sosuri, datorită proprietăților sale antibacteriene și a compoziției bogate în ulei volatil, condimentul poate proteja împotriva infecțiilor respiratorii (bron-

șite, sinuzite), dar și a celor gastrointestinale. Studiile au demonstrat că busuiocul are efect inhibitor asupra mai multor tulpini de bacterii care produc infecții la nivel respirator.

Ceapa, usturoiul și mierea de albine este indicat să fie consumate în cazul anumitor infecții, ajutând la grăbirea procesului de vindecare. Dacă o situație impune tratament antibiotic, acesta trebuie gestionat cu rigoare. Pe lângă acesta, alimentația adăugătoare trebuie să cuprindă alimente cu rol imunostimulator, antiinflamator/antiinfecțios, spre exemplu surse de vitamina C: căpsuni, ananas, kiwi, citrice, pepene galben, pepene verde, broccoli, varză și conopidă.

Din alimentație nu trebuie să lipsească nici supele preparate din legume proaspete, care ajută la întărirea organismului. În perioada în care se urmează tratamentul cu antibiotice nu trebuie consumat greșit, deoarece poate influența concentrația antibioticilor din sânge și crește și riscul de efecte adverse.

FAO publică „cartea de buzunar” despre nutriție

Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO) a publicat o detaliată carte de buzunar cu informații despre problematici legate de nutriție, date culese de pe întreg mapamondul cu puțin înainte de cea de-a doua Conferință Internațională despre Nutriție care a avut loc la Roma săptămână trecută. Conform Declarației de la Roma, fiecare persoană trebuie să beneficieze de dreptul de a avea alimente suficiente, sigure și nutritive.

„Alimentația și Nutriția în Cifre” este un compendiu de buzunar dedicat stării actuale a nutriției la nivel global și oferă informații noi și diverse cu privire la problematici de genul deficiențelor de micronutrienți, obezitate și boli. În plus, publicația oferă indicatori și legături între nutriție, sănătate și mediu. Compendiul conține inclusiv informații detaliate despre prețurile alimentelor și consum, emisii de carbon generate de sectorul agricol și utilizarea terenurilor, printre altele. „Cartea de buzunar este o referință utilă pentru responsabili cu politicile și furnizează o viziune de ansamblu asupra nutriției unei țări, precum și la nivel regional și global”, a spus Josef Schmidhuber, director adjunct al Diviziei

Statistice FAO. „Acesta este punctul de plecare a unei analize dedicate politicilor alimentare bazate pe informații clare, precum și pentru generarea unei viziuni de ansamblu cu privire la impactul nutriției asupra sănătății și mediului”, a adăugat acesta.

Nutriția este fundamentală pentru dezvoltare, potrivit spuselor directorului Diviziei Nutriție al FAO, Anna Lartey. „O țară care nu acordă atenție nutriției cetățenilor proprii va plăti scump în costuri cu sănătatea și pierderea productivității, fapt care reduce în mod semnificativ dezvoltarea economică”, a punctat ea. Nu mai puțin de două miliarde de oameni prezintă carență de micronutrienți – fapt care înseamnă că ei nu au acces

la vitamine și minerale de care au nevoie pentru a fi sănătoși și pentru a avea o viață productivă.

În același timp, s-a constatat o majorare a risipei de alimente și a obezității la nivel global. „Acest lucru înseamnă că lumea produce mai multe alimente decât au nevoie și generează amprente de carbon din ce în ce mai mari. Și aici vorbim de utilizarea apei, de emisii de carbon, de degradare și de alte aspecte legate de producția de alimente”, potrivit aprecierilor lui Schmidhuber.

Compendiul își propune să sublinieze aceste aspecte

externe de nutriție prin furnizarea de date concrete cu privire la impactul pe care îl are în prezent sistemele noastre alimentare. Ghidul de buzunar relevă totodată zonele informaționale care trebuie completate la zi și ar putea inspira anumite țări să adune și să proceseze datele care lipsesc și să le facă disponibile. „În abordarea malnutriției, nu este îndeajuns să colectăm mai multe date, ci informațiile să ghideze acțiunile”, a punctat Lartey.

Reprezentanți și sute de oficiali guvernamentali din 170 de țări s-au adunat în perioada 19-21 noiembrie la sediul FAO din Roma

pentru a participa la Conferința Internațională despre Nutriție, ocazie cu care au adoptat Declarația de la Roma despre Nutriție și un Cadru de Acțiune care este menit să furnizeze direcții clare de urmat de către guvernele naționale. Conform Declarației de la Roma, fiecare persoană trebuie să beneficieze de dreptul de a avea alimente suficiente, sigure și nutritive. Totodată, a fost lansat un apel către guvernele tuturor țărilor să promită că vor depune eforturi în evitarea malnutriției sub orice formă, a foametei, a lipsei de micronutrienți și a obezității. În Cadrul de ac-

țiune au fost lansate 60 de propuneri concrete menite să ajute țările să realizeze, înainte de anul 2025, obiectivele stabilite în Declarație.

„Trăim într-o lume a abundenței și este remarcabil câte alimente în plus a reușit să producă agricultura în ultimele decade”, a adăugat Schmidhuber. „Însă ceea ce este la fel de remarcabil este că în această lume a abundenței, încă există 800 de milioane de oameni care nu consumă îndeajuns de multe calorii și două miliarde care au carențe alimentare serioase – de aceea această conferință este atât de importantă”.

RUȘII IMPORTĂ CARNE DE PORC DIN CHINA ȘI BRAZILIA

Andrei Volkov, adjunctul ministrului rus al Agriculturii, a declarat zilele trecute cu ocazia unui forum dedicat alimentației că țara sa a înlocuit cu succes importurile de carne de porc din țările aflate sub embargo, cu materie primă provenită din Brazilia și din China. „De astăzi, furnizorii de carne de porc destinați consumului imediat au fost înlocuiți”, a precizat oficialul guvernamental.

Potrivit spuselor sale, importatorul a fost schimbat, unul dintre furnizori fiind Brazilia. În august, Rusia a interzis importurile de carne de vită, de porc, pui, pește, brânză, lactate, fructe și legume din Australia, Canada, Norvegia, SUA și din statele membre ale Uniunii Europene, ca răspuns la sancțiunile impuse de vestici. Cu ceva timp în urmă, în noiembrie, rușii au impus un embargo suplimentar la importurile de carne de porc din Canada, din cauza prezenței ractopaminei (un stimulent de creștere), substanță interzisă în Uniunea Vamală.

FERMELE URBANE PRIND TEREN ÎN EUROPA

Locuitorii din mediul urban au început să își producă singuri hrana, procentul fermelor din zonele urbane fiind în creștere în ultimii ani în Uniunea Europeană, se arată în primul studiu detaliat cu privire la proporțiile agriculturii urbane. Cea mai mare parte a terenului - care se ridică la 456 milioane de hectare - se află în afara orașelor, însă 67 milioane de hectare sunt cultivate în centrele urbane, se arată într-un studiu publicat în luna noiembrie. În fermele urbane se cresc, de obicei, alimente relativ scumpe cum ar fi legume proaspete, în comparație cu grâul sau orezul, care sunt, de obicei, produse în exploatații rurale mari.

Spre exemplu, în Africa subsahariană, agricultorii urbani furnizează până la 90% din salata verde consumată la nivel local. În Ghana, aproximativ 2.000 de producători de legume sunt fur-

nizori de verdeață pentru 800.000 de persoane în fiecare zi. În plus, în Accra, capitala Ghaneei, fermele urbane reciclează mai multă cantitate din apele reziduale decât stațiile de epurare locale, menținând

astfel orașul mult mai curat.

Creșterea numărului fermelor urbane contribuie la asigurarea unei securități alimentare pentru întreaga planetă în condițiile în care populația urbană a lumii a crescut de la 2,86 miliarde în 2000 la 3,88 de miliarde în anul 2014, potrivit Organizației Mondiale a Sănătății. Astăzi, 54% din populația lumii trăiește în zone urbane, iar acest număr va crește până la 66% până în 2050, cu o mare parte a creșterii în țările în curs de dezvoltare, potrivit cifrelor ONU. Agricultura urbană, cu toate acestea, are încă o problemă de imagine, în special în țările în curs de dezvoltare, unde este extrem de necesară.

SPRIJIN PENTRU PRODUCĂTORII DE LAPTE DIN ȚĂRILE BALTICE

Reprezentanții Comisiei Europene au confirmat intenția de a adopta un pachet de sprijin în valoare de 28 de milioane de euro pentru susținerea producătorilor de lapte din Estonia, Lituania și Letonia. Această măsură face parte din pachetul care vizează sprijinul Comisiei Europene ca reacție la embargoul rusesc asupra importurilor din statele vestice. „Sunt conștient de problemele serioase pe care le generează embargoul rusesc asupra producătorilor de lactate în trei state baltice din cauza expunerii lor pe piața rusească. Producătorii de lactate din Le-

tonia, Lituania și Estonia sunt afectați de scăderile drastice de prețuri. Sunt încântat de faptul că există posibilitatea de a oferi un sprijin financiar fermierilor din aceste trei state care se confruntă cu probleme mari de lichiditate”, a declarat Phill Hogan, comisarul European pe Agricultură.

Comisia Europeană va oferi un sprijin de 6,9 milioane de euro pentru Estonia, 7,7 milioane de euro pentru Letonia și 14,1 milioane de euro pentru Lituania, fondurile fiind alocate pe baza cotelor de lapte aferente anului 2013 - 2014.

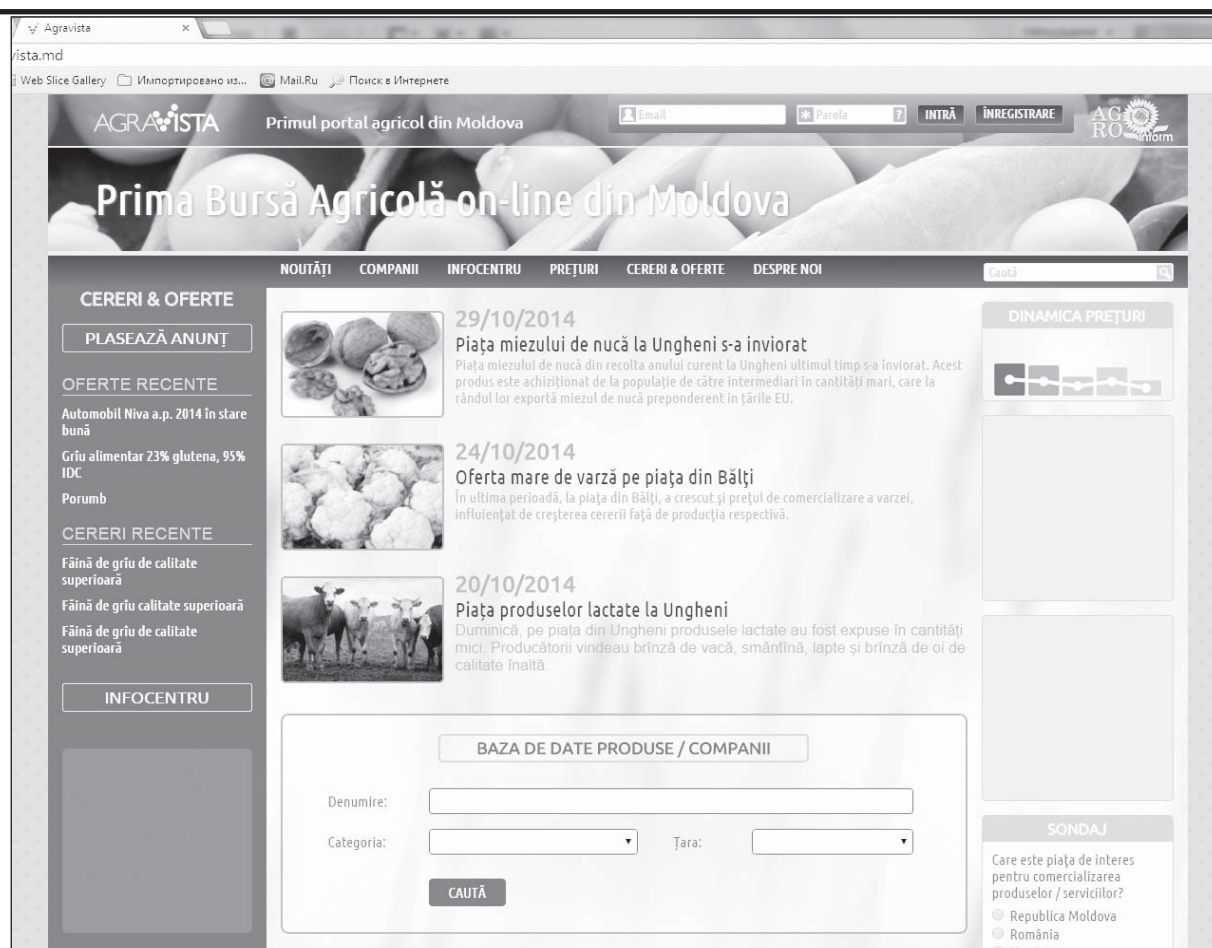

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!

MUȚI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 27.11.2014

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	-	-	-	-	-	-	15.00	40.00	25.00	40.00	50.00	45.00	12.00	12.00	12.00
Cartofi	1.50	2.50	1.80	1.20	5.00	2.20	2.50	4.00	3.50	2.50	6.00	5.00	2.80	4.00	3.00
Castraveți	-	-	-	24.00	24.00	24.00	23.00	28.00	25.00	32.00	35.00	32.00	23.00	23.00	23.00
Ceapă galbenă	3.00	3.00	3.00	2.00	5.00	2.50	3.00	4.00	3.00	3.50	5.00	5.00	2.80	3.50	3.00
Ceapă roșie	-	-	-	8.00	9.00	8.00	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	30.00	30.00	30.00	25.00	25.00	25.00	40.00	40.00	40.00	25.00	25.00	25.00
Morcov	2.50	6.00	4.00	3.00	6.00	4.50	3.00	5.00	3.50	5.00	6.00	5.00	2.80	4.00	3.00
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Praz	-	-	-	-	-	-	8.00	10.00	8.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	-	-	-	3.00	6.00	3.50	3.00	5.00	4.00	6.00	6.00	6.00	3.50	4.00	4.00
Roșii de seră	18.00	18.00	18.00	9.00	16.00	16.00	17.00	25.00	17.00	12.00	25.00	22.00	18.00	18.00	18.00
Sfeclă de masă	4.00	5.00	5.00	3.00	5.00	3.50	3.00	4.00	3.00	5.00	6.00	5.00	2.80	3.50	3.50
Usturoi	-	-	-	15.00	18.00	18.00	15.00	25.00	20.00	30.00	35.00	30.00	22.00	22.00	22.00
Varză	4.00	5.00	4.50	4.00	6.00	4.80	4.00	5.00	4.00	4.00	5.00	5.00	3.80	4.00	4.00
Varză conopidă	-	-	-	12.00	12.00	12.00	10.00	15.00	10.00	8.00	15.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Varză de pechin	-	-	-	9.00	9.00	9.00	8.00	8.00	8.00	8.00	12.00	10.00	-	-	-
Varză roșie	-	-	-	6.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	-	-	-	-	-	-
Vinete	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	22.00	22.00	22.00	-	-	-	18.00	20.00	20.00
Grepfrut	-	-	-	-	-	-	17.00	17.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	-	-	-	22.00	25.00	24.00	-	-	-	-	-	-
Mandarine	-	-	-	-	-	-	18.00	20.00	20.00	-	-	-	18.00	20.00	20.00
Mere	2.00	4.00	3.00	2.00	4.50	3.50	3.00	7.00	5.00	1.50	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Mere Golden	3.00	4.00	3.00	3.50	4.50	4.00	3.00	5.00	5.00	4.00	6.00	5.00	5.00	6.00	6.00
Mere Idared	-	-	-	3.00	3.00	3.00	3.00	5.00	4.00	4.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Mere Richard	2.00	2.50	2.00	3.50	5.00	5.00	-	-	-	6.00	8.00	8.00	5.00	6.00	5.00
Miez de nucă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.00	120.00	100.00	-	-	-
Pere	-	-	-	12.00	12.00	12.00	9.00	12.00	10.00	8.00	10.00	10.00	-	-	-
Portocale	-	-	-	-	-	-	16.00	18.00	16.00	-	-	-	18.00	20.00	20.00
Prune uscate	-	-	-	27.00	27.00	27.00	-	-	-	25.00	30.00	25.00	-	-	-
Struguri albi de masă	17.00	17.00	17.00	10.00	19.00	16.00	15.00	16.00	15.00	16.00	22.00	20.00	-	-	-
Struguri de masă Moldova	17.00	17.00	17.00	12.00	14.00	12.00	12.00	15.00	15.00	16.00	18.00	16.00	12.00	12.00	12.00
Struguri roșii de masă	-	-	-	-	-	-	15.00	15.00	15.00	16.00	22.00	20.00	-	-	-

PARCUL ȚAUL PRINDE VIAȚĂ

Parcul Țaul, renumit prin arborii și prin monumentele sale arhitecturale de importanță națională, este tot mai aproape de ziua când își va deschide larg porțile pentru turiști. Un proiect realizat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) schimbă la față cel mai mare parc dendrologic din Republica Moldova, fapt ce va impulsiona activitățile turistice, culturale și de agrement în spațiul rural din raionul Dondușeni.

Într-un comunicat de presă difuzat de agenție se spune că recent a avut loc recepția finală a casei-muzeu, renovată în cadrul celei de-a doua etape de realizare a proiectului „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”. Edificiul va folosi în calitate de clădire administrativă a Parcului Țaul și va găzdui expoziții despre viața boierului Pommer, istoria parcului și a satului.

Reuniți în cadrul unei ședințe în incinta Primăriei satului Țaul, responsabilii de renovarea edificiului, autoritățile locale și reprezentanții ADR Nord au analizat calitatea lucrărilor efectuate. Directorul ADR Nord, Ion Bodrug, susține că proiectul realizat la Parcul Țaul va genera noi activități economice în domeniul turismului în raionul Dondușeni, sporind totodată atractivitatea Regiunii de Dezvoltare Nord. „Parcul Țaul are toate șansele să redevină cartea de vizită nu doar a Regiunii de Dezvoltare Nord, ci și a Republicii Moldova”, consideră directorul ADR Nord.

Proiectul de la Țaul a fost aprobat spre finanțare în anul 2013, cu extindere în 2014, fiind realizat, până în prezent, în două etape. Anul trecut, la prima etapă a proiectului, banii

au fost utilizați pentru construcția gardului din metal și plasă metalică, renovarea unei porțiuni de gard istoric și a porții centrale a Parcului Țaul. În acest an, odată cu cea de a doua etapă de realizare a proiectului, s-au alocat bani pentru renovarea casei-muzeu. Cea mai mare parte a mijloacelor financiare alocate în 2014 a fost necesară pentru lucrările de reabilitare a edificiului. Totodată, casa-muzeu a fost asigurată cu apeduct, canalizare, gaz, instalații de încălzire și ventilare, servicii de supraveghere tehnică etc.

Cu o suprafață de 46 de hectare și o rețea de drumuri de 12,5 km, Parcul Țaul, unul dintre cele mai mari monumente ale naturii din Republica Moldova, nu a mai beneficiat de reparații considerabile din anul 1995. Parcul s-a aflat, până la 3 aprilie 2013, în gestiunea Grădinii Botanice, după care a fost trecut în gestiunea Primăriei satului Țaul. Aproximativ 100 de mii de locuitori din Regiunea de Dezvoltare Nord și circa 3 mii de locuitori din apropierea parcului vor fi beneficiarii direcți ai proiectului.

PRODUSELE DIN GOSPODĂRIA AGRICOLĂ CARE SE VÂND MAI BINE ÎN POST

În curând începe Postul Crăciunului, iar în piețe crește interesul pentru produsele de origine vegetală, în timp ce vânzările de carne, ouă, lapte și brânză încep să scadă ușor. Numărul celor care țin post a crescut considerabil în ultimii ani, iar agricultorii se pregătesc să facă față cererii de produse specifice.

Postul Crăciunului este perioada când legumicultorii înregistrează vânzări bune. De la legumele de sezon – varză, sfeclă, fasole boabe sau cartofi, până la cele care le găsim tot anul – roșii, ceapă sau castraveți, toate au căutare în piețe.

Mierea este un produs de post cu beneficii recunoscute pentru sănătate, ea devine aliatul celor care țin post pentru că le întărește imunitatea și le oferă dulcele de care nu se pot lipsi. De altfel, vânzările la miere cresc atât către consumatorii direcți, cât și către patiserii, unde dulciurile cu miere și nucă au mare căutare în această perioadă. Un alt

produs la căutare sunt conservele. Mulți agricultori prelucrează legumele, transformându-le în murături, tocane etc și le comercializează la borcan. Vânzările de conserve de casă merg bine toată iarna, oferind fermierilor șansa de a putea avea câştiguri chiar și după Sărbători. Fructele uscate sunt o sursă de venit pentru pomicultorii care nu au reușit să vândă toate fructele culese. Prunele se bucură de o clientelă fidelă și sunt apreciate mai ales pentru efectele benefice pe care le au pentru digestie.

Plantele aromatice sunt cele la mare căutare

în post. Mâncarea din această perioadă are un gust mai bun dacă este condimentată cu busuioc, tarhon sau coriandru. Toamna este cel mai profitabil sezon pentru afacerile cu ciuperci, nu doar din cauza creșterii cererii pe piață, dar și pentru că acum este cel mai ușor să se mențină temperatura optimă în ciupercării. Ciupercile de diverse soiuri sunt extrem de solicitate în această perioadă.

Fără a avea o legătură directă cu Postul, ci mai mult cu răcirea vremii, plantele medicinale se

vând și ele bine în aceste luni. Începând cu menta, teiul, mușetelul sau măceșele, până la cătină, salvie sau echinacea, ele sunt cu atât mai apreciate cu cât sunt baza infuziilor fierbinți și sănătoase. Cu un consum mai mare de salate, cererea de uleiuri vegetale crește, iar în preferințele consumatorilor își fac loc și sortimente deosebite, precum: uleiul de in, uleiul de rapiță sau uleiul de cânepă. Un pic mai scumpe, ele sunt presate la rece și oferă o aromă deosebită mâncărurilor de post.

OFERTE COMERCIALE

Perioada 13 - 27 noiembrie 2014

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Porumb	3 MDL	120 t	Anenii Noi rahmahajra@hotmail.com
Miere de albină	55 000 MDL	2 t	Fălești; 0 259 22601 vbatarovschi@rambler.ru
Miere de albină	55 000 MDL	1 t	Fălești; Phone: 0 259 51161; vmarcu@mail.ru
Ulei vegetal	15 000 MDL	5 t	Fălești; 0 259 77174; revencobs@mail.md
Semințe de ardei	2 800 MDL	30 kg	Drochia; 0 251 27032 drtudor@yahoo.com
Semințe de ceapă	280 MDL	300 kg	Drochia; 0 251 27032 drtudor@yahoo.com
Porumb	2 500 MDL	500 t	Fălești; 0 259 60138 anasorocovicova@mail.ru
Grâu	3 000 MDL	150 t	Fălești; 0 259 60138 anasorocovicova@mail.ru
Sorg	2 000 MDL	400 t	Falesti; 0 259 70440 fanat_agro@mail.ru
Soia	6 800 MDL	80 t	Falesti; 0 259 74311 zubic_ion1950@rambler.ru
Cumpăr șpalere			0 236 75415 ady88@list.ru

Mai multe informații găsiți pe www.agravista.md

Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține www.agravista.md

TRAINING PRIVIND OPORTUNITĂȚILE DE FINANȚARE

Asociația Obștească Vector Verde, în parteneriat cu VP Holding, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova, Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli din Moldova, Asociația Națională a Apicultorilor și Biblioteca Municipală "B.P.Hasdeu" din Rep. Moldova organizează un training dedicat antreprenorilor, fermierilor, reprezentanților IMM-urilor, ONG-uri și APL-uri cu tematica "Oportunități de finanțare existente în Rep. Moldova și necesitatea certificării ISO". Evenimentul va avea loc pe data de 4 decembrie ora 10.00 în sala mare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, str. Ștefan cel Mare nr.

148, mun. Chișinău. Training-ul este organizat în cadrul proiectului AgroSMART, și se va desfășura în limba română.

Proiectul AgroSMART este finanțat de Departamentul de Stat al SUA, prin Ambasada SUA, în cadrul Programului de Granturi Mici pentru Absolvenți și are ca scop principal creșterea nivelului de conștientizare a antreprenorilor, fermierilor, reprezentanților IMM-urilor, ONG-uri și APL-uri din Rep. Moldova privind oportunitățile de investiții și finanțare oferite de programele europene în contextul consolidării relațiilor de parteneriat între Rep. Moldova și Uniunea Europeană.

Campania de abonare pentru anul 2015 la Ziarul **AGROmedia** este în toiPÂNĂ LA 25 DECEMBRIE VĂ PUTEȚI APROPIA ÎN ORICE OFICIU
POȘTAL DIN ȚARĂ PENTRU A FACE UN ABONAMENT**Index de abonare: PM 21948****AGROmedia** inform**DACĂ DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI,
SĂ LUAȚI UN PREȚ BUN PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ
NUMAI ABONÂNDU-VĂ LA ZIARUL NOSTRU, VEȚI PRIMI UN SPRIJIN CONSIDERABIL****VEȚI AVEA ACCES LA:**

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

**Toate acestea la un preț
rezonabil de numai****132 de lei****pentru un abonament anual**

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
12	36	72	108	132

* august vacanță

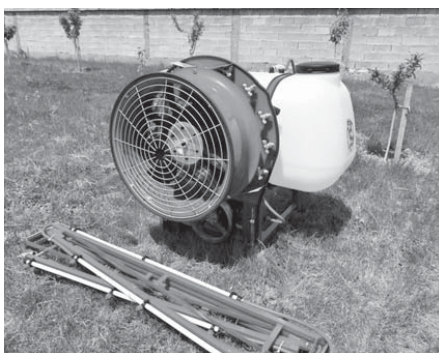
Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE**PREȚURI ACCESIBILE -**
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau basculabilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:**Ozonteh IMPEX S.R.L.**

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md